

Omakoti

PARHAAT MATKAILUAUTOT
JA ASUNTOVAUNUT

Matkailuautossa olet kotona myös matkalla

0290 010 160 www.jokicaravan.fi

JOENSUU » NUMERO 3/2024 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 16. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Eri vuosi- kymmenten taloissa on omat metkunsä

8 “Mummolan tuoksu” johtuu
usein ilmanvaihdon puutteista

16 Talokaupoilla kiistellään
piilevistä virheistä

Ota kiinteistösi energiankulutus
hallintaan ja säästä rahaa sekä luontoa!

**JH-Lämmöltä saat
energiat ehokkaat
lämpöpumput sekä
kattavat korjaus- ja
vuosihuoltopalvelut**

Toimitamme **asennettuina** erinomaisen
laadukkaat Mitsubishi Electric ja
Gree ilmalämpöpumput, Mitsubishi Electric
ilma-vesilämpöpumput sekä Geodan ja Alpha
Innotec maalämpöpumput

Varmista talven
edullisempi lämpö
hyvissä ajo in, kattava
valikoima ilmalämpö-
pumppuja saatavilla
varastostamme
suoraan asennus-
jono on!

Tilaa ilmainen arviokäynti
www.jh-lämpö.fi

GREE

SCANOFFICE
Energiapartneri

SCANOFFICE
AURINKOPARTNERI

**MITSUBISHI
ELECTRIC**

Toimitamme myös **huippulaadukkaat aurinkosähkö-
paketit asennettuina** – sekä mökkipaketit että
sähköverkkoon kytkettävät omakotitalojärjestelmät.
Edustamiemme tuotemerkkien huippulaadukkaat
järjestelmä tuotteet ovat **pitkäikäinen sijoitus**.

JH-LÄMPÖ
Lämpöpumput • Aurinkosähkö • Asennus • Huolto

Lämpöpumput, aurinkosähkö,
asennus ja huolto –
yli 25 vuoden kokemuksella

Lekatie 8 A, 80130 Joensuu ☎ 045 657 7699 🌐 www.jh-lämpö.fi

Laadukkaat keittiökalusteet mittatilauksena

Valikoimastamme löydät:

- Keittiökalusteet
- Wc- ja kylpyhuone-
kalusteet
- Komerot ja liukuovet
- Altaat ja hanat
- Kodinkoneet

Joensuun
Keittiötukku

Kotimaiset kalusteet kaikkiin kodin tiloihin

Kauppakaari 1 (Teollisuuskatu 18), 80100 Joensuu
Puh. 013 313 000 | myynti@keittiotukku.com
www.keittiotukku.com

Joensuun

Rakennuspurku ja Timanttiurakointi Oy

RAKENNUSPURKU »

TIMANTTIURAKOINTI »

Saneerauspurku
Asbestikartoitus
Homepurkutyöt
Timanttisahaukset
Timanttiporaukset
Asbestipurku
Pienkaivurityöt
(rakennusten sisällä)
Brokk -purkutyöt
(purkurobotti)

25 vuoden
ammattitaidolla!

050 560 4092

info@joensuunrakennuspurku.fi
www.joensuunrakennuspurku.fi

Meillä voi varastoida

Asuntoautot sekä -vaunut
Moottoripyörät sekä muut
kaksipyöräiset
Vesiskootterit
Perämoottorit
Harrasteajoneuvot
Irtaimistoa konttisäilytyksellä

Lisäksi

Veneiden sekä muiden laitteiden ja koneiden kuljetukset
Moottorien huolto | Korjaustyöt | Sähkötyöt
Muut veneiden huollot | Sisä- ja ulkopesut | Sisätilojen puhdistus
Tekstiilipesut Vahaukset | Hajujen ja homeiden poistot

Immolantie 9, 83150 Roukalahti
0400 16 4139
info@mattilanmarine.com

TEHTY
SUOMESSA

Ilmainen
suunnittelu.
Varaa aika:
kiilaxkeittiot.fi

Paikallisesti | Laadukkaat

Haluatko uuteen kotiin kiintokalusteet tai raikastaa nykyisen keittiösi ilmettä ovien ja tasojen vaihdolla?
Tarjoamme laadukkaat keittiökalusteet ja säilytysratkaisut kaikkiin tiloihin – myös erikoismitoilla.
kiilaxkeittiot.fi

KIILAX
KEITTIÖT

KIILAX KEITTIÖT | palvelemme ma-pe 10-17:
• Tarja 050 449 1571 tarja.vayrynen@kiilax.fi
• Jorma 050 304 1674 jorma.jaatinen@kiilax.fi
• Petteri 040 768 6662 petteri.hämäläinen@kiilax.fi

KIILAX OY

Ruoppitie 2
80100 Joensuu
0104 194 818

Nopeat
toimitukset:

• Valmiiksi kasattuina
• Kysy myös asennusta

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2024	vko	7
Nro 2/2024	vko	17
Nro 3/2024	vko	33
Nro 4/2024	vko	42
Nro 5/2024	vko	49

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 10 800 kpl

Pientalot Joensuun alueella.

Julkaisija ja kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

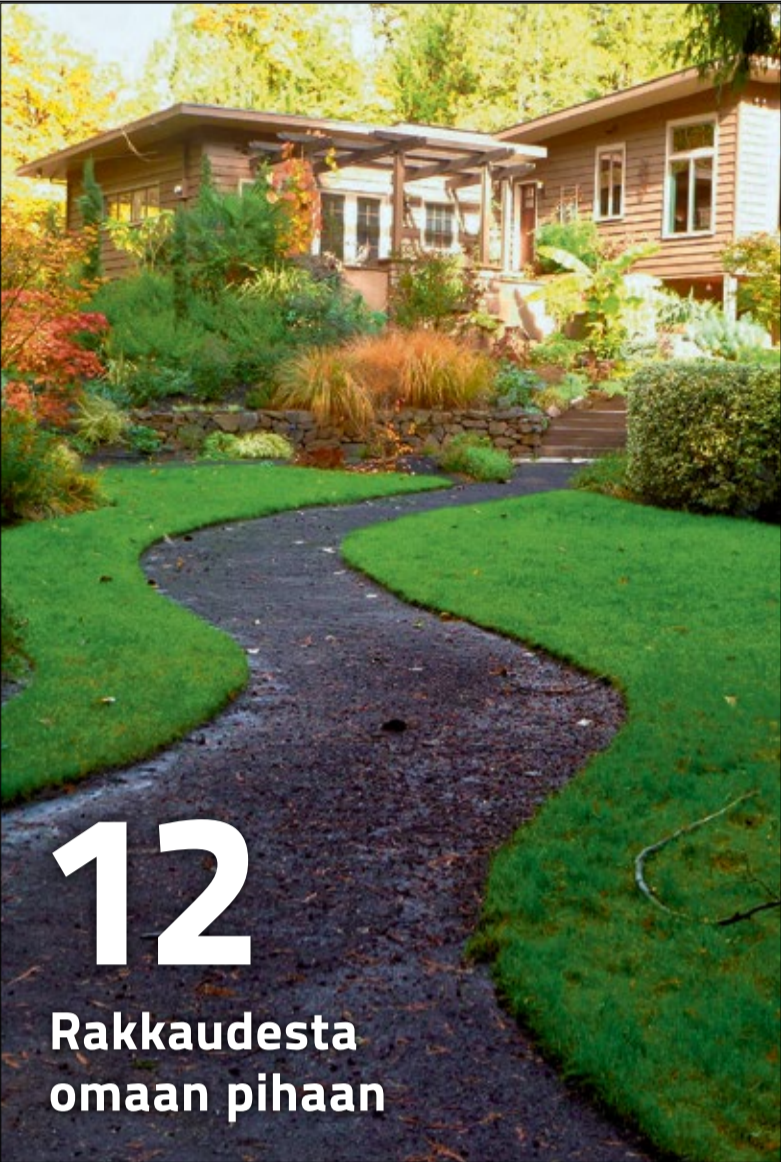
Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Kasper Kayhkö

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksista lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Freepik

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Omakotitalojen tyyppiviati eri vuosikymmenillä
- 8 Homeongelmat ja kosteusvauriot
- 12 Huolellisella suunnittelulla viihtyisä piha
- 14 Terassi mukavaksi säällä kuin säällä
- 16 Talokaupan sudenkuopat
- 18 Pihamökit, puutarhavarastot ja kasvihuoneet
- 20 Kodin turhien tavaroiden kierrätys
- 22 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Nikkarointia, pihatöitä – ja riippumatossa löhöilyä

Ainakin taannoin kesäkuu oli todennäköisin ajankohta, jolloin suomalainen osti itselleen omakotitalon tai muun kiinteistön. Vaikka kauppamäärät ovat hiipuneet varsinkin koronavuosien lukemista, kuluneenakin kesänä monet meistä aloittivat uutukaisen elämän omakotiasujina.

Onnittelut! Riippuen siitä, millaisen tuvan on itselleen innostunut hankkimaan, alkuhuuman jälkeen kodinomistajalle voi koittaa kuitenkin myös hyinen herätys.

Käsilä on yhtäkkiä talo, jonka korjaushistoria on voinut jäädä osin unholaan vuosien vieressä ja omistajien vaihtuessa. Kukkaloistoinen, mutta työläs puutarha, jota joku muu on vaalinut vuosikaudet vaivaa säästämättä. Pieniä puutteita, joiden kanssa joko opitaan elämään tai joita ryhdytään korjaamaan – heti sitten, kun budjetti vain antaa myöten.

Mutta huolet pois. Asuminen opettaa. Tietoa kannattaa hankkia ja keskustella vaikka naapureiden kanssa asioista. Erään nyrkkisäännön mukaan vanhaa taloa tulisi myös asua vuoden verran, ennen kuin sitä ryhtyy myllertämään uuteen uskoon. Näin sen kommervenkit ehtivät tulla rauhassa tutuksi.

Ja eihän omakotitalossa asuminen ole suinkaan pelkkää rehkimistä ja kukkapenkkien kitkemistä. Viihdytään siis, niin omassa rauhassa kuin läheistenkin kanssa, ja iloitaan kesän viimeisistäkin lämpimistä päivistä!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen

Päätoimittaja
Omakoti

Meiltä nyt myös osastoidut roskalavat sekä pienemmät keräysastiat. Toimitus tehokkaasti nosturiautolla esim.työmaalle tullessa ja tyhjennykset paluukuormina. Lavoille ja astioille kiinteät toimitus- ja tyhjennyshinnat. Jättemaksut veloitetaan erikseen.

Osastoidulle lavalle voi lajitella eri jätelajit ja näin säästää huomattavasti jätemaksuissa. Lisäksi lavan mukana voidaan toimittaa pienempiä keräysastioita. Lavat joko 8m³/8m³ tai 10m³/6m³. Keräysastiat joko 1m³ tai 2,5m³.

Keräysastiat tyhjennetään avattavan pohjan kautta ja niitä on helppo käsitellä nostamalla. Osastoidulla lavalla / keräysastioilla saat helposti oman keräyspisteen kaikille jätelajeille myös ahtailla työmailla. Soita ja kysy lisää!

TARVAINEN

Nosto- & Kuljetuspalvelu

Kaukolantie 10, 80330 REIJOLA
info@nostopalvelutarvainen.fi

040 511 4241
www.nostopalvelutarvainen.fi

» LYHYESTI

Kiinnostus puutarhaharrastamiseen kasvaa

Puutarhaharrastus on yksi suomalaisten suosituimpia vapaa-ajan toimia, iloitsi Puutarhaliitto ry keväisessä tiedotteessaan. Noin puolet suomalaisia pitää sitä joko hyvin tai melko tärkeänä harrastuksena. 75 prosentille se on viikoittaista puuhaa kotipihoilla, mökeillä, terasseilla ja parvekkeilla.

Kantar Agri -tutkimuslaitoksen Kotipuutarha-tutkimuksen mukaan viime vuonna saavutettiin kaikkien aikojen euromääräinen ennätys puutarhakaupassa. Erityisesti kaupaksi kävivät kasvien taimet ja esimerkiksi kompostorit ja puutarhatyökälyt. Kotitalouden vuosittainen keskiostos nousi 351 euroon. Puutarhakaupan arvo oli 699 miljoonaa euroa tämän tutkimuksen arvion perusteella. Lisäksi suomalaiset käyttivät piharakentamiseen esimerkiksi piharakentamiseen ja terasseihin, 707 miljoonaa euroa.

Suomalaisten kiinnostus puutarhaharrastamiseen nousi ennätyskorkealle koronavuosina 2020 ja 2021. Kiinnostus on näistä vuosista hiukan vaimentunut, mutta on edelleen korkealla. Nyt erityisesti nuoret ja kaupunkilaiset harrastajat arvostavat oma-varaisuutta ja luonnonmukaisuutta puutarhan hoidossa.

Mieltä ja kehoa

Kasvien kasvattaminen puutarhassa rau-

hoittaa ja hoitaa sekä mieltä että kehoa, kertovat Kotipuutarhatutkimuksen tulokset. Vanhemmat ikäpolvet kokevat puutarhaharrastamisen hyvänä fyysisen kunnon ylläpitäjänä. Toisaalta nuoremmat kertovat puutarhan auttavan rentoutumisessa, kuvailee sukupolvien eroja Puutarhaliiton toimitusjohtaja **Timo Taulavuori**.

Kiinnostus puutarhaharrastamista kohtaan kasvaa edelleen. Kolme neljäsosaa suomalaisista harrastaa jotain puutarhahoitoon liittyvää. Noin seitsemän prosenttia, haluaisi edelleen lisätä puutarhaharrastustaan, mutta heillä ei ole siihen mahdollisuuksia joko sopivan paikan tai harrastamiseen käytettävän ajan vuoksi. Lisäksi Kantarin tutkimuksesta selviää, että erityisesti naiset kokevat lisäksi tämänhetkisen taloudellisen tilanteen rajoittavan harrastusmahdollisuuksiaan muun muassa yleisen kustannusnousun vuoksi.

Ympärivuotista kasvua

Puutarhaliiton toimitusjohtaja Timo Taulavuori uskoo harrastamisen kasvuun niin pihoissa kuin kotiympäristöissä, sillä esimerkiksi led-valojen avulla myös pienimuotoinen kasvattaminen on mahdollista sisätiloissa jopa vuoden ympäri. Näin harrastaminen ja kasvukausi voivat jatkua

Kuva: Puutarhaliitto ry

ympäri vuoden.

Moni arvostaa myös erityisesti sitä, että puutarha on lähes ainoita harrastuksia, joiden avulla voidaan sitoa ilmakehän haitallista hiilidioksidia kasveihin ja maaperään. Samalla kun harrastustoiminta tekee hyvää itselle, se myös auttaa sopeutumaan ilmastomuutokseen, hän korostaa harras-

tuksen hyviä puolia. Jokainen vihreä kasvi sitoo kasvaessaan hiiltä, oli harrastamisen tarkoitus joko ilahduttaa harrastajan silmää tai lopputuotteen päätyä ruokavaliomme. Puutarhaharrastaminen ja sen kasvu ovat monin tavoin myös kansanterveyden ja -talouden kannalta hyödyllistä, kertoo Taulavuori.

Mökin sijainnilla vaikutusta maksuihin

Millaisia kustannuksia mökkeily tuo mukanaan kiinteistöveron, sähkön ja jätemaksujen osalta? Tätä tarkasteltiin Omakotiliiton selvityksessä. Kalleimmalla mökkipaikkakunnalla mökkeilevä joutuu maksamaan jopa kaksinkertaisia kunta- ja aluekohtaisia maksuja verrattuna edullisimpaan kuntaan, joten ei ole samantekevää, missä kunnassa oma mökki sijaitsee.

Vertailussa oli mukana 24 suurinta mökkipaikkakuntaa, joissa on yhteensä noin 145 000 kesämökkiä eli vajaa kolmannes Suomen kesämökeistä. Vertailu tehtiin nyt kuudetta kertaa, joten se antaa tietoa myös kustannusten noususta vuosien aikana.

Kaikkein kalleimmat kuntakohtaiset maksut ovat Savonlinnassa, Mikkelissä, Kangasalla, Kuopiossa ja Mäntyharjulla mökkeilevillä. Kalleinta on Savonlinnassa, jossa vapaa-ajan asunnon ja tontin kiinteistöveroon, sähköön ja jätemaksuihin menee vuodessa 1 310 euroa.

Vertailun halvimalla paikkakunnalla, Pohjanmaalla sijaitsevassa Mustasaassa, maksuihin menee yli puolet vähemmän, 627 euroa. Seuraavaksi halvimmat mökkikunnat ovat Oulu, Kouvolaa, Pori, Rovaniemi ja Kittilä.

Sähkömaksut lohkaisevat kuluista suu-

rimman osan, keskimäärin 56 prosenttia. Kiinteistöveroon menee 39 prosenttia ja jätehuoltoon 5 prosenttia maksuista.

Kalleimmat mökkeilykunnat ovat samalla niitä, joissa suomalaiset eniten mökkeilevät. Kuopiossa on Suomen eniten mökkeijä, Mikkelissä toiseksi eniten ja Savonlinnassa neljänneksi eniten.

Kiinteistöverouudistuksen vaikutuksia ei vielääkään tiedetä

Kallein vapaa-ajan rakennuksen ja tontin kiinteistövero on Kangasalla (678 €/vuosi), kun se on Kittilässä vain vajaan kolmasosan (209 €/vuosi).

Omakotiliiton puheenjohtaja **Ari Rehnfors** pitää kiinteistöveron nousua ja hallitusohjelmaan kirjattua kiinteistöverouudistusta huolestuttavana.

– Vieläkään ei tiedetä uudistuksen vaikutuksia. Jo vuoden 2024 alussa voimaan tullut tontin kiinteistöveroprosentin alarajan nostoa seurasi tontin verotuksen kiristyminen 246 kunnassa. On tärkeä huolehtia, että kiinteistöverotus ei uudistuksen myötä kiristy lisää, Rehnfors sanoo.

Kalleimpia sähkömaksuja maksetaan puolestaan Savonlinnassa, Mikkelissä ja

Mäntyharjulla (758 €/vuosi), halvimpia Mustasaassa (329 €/vuosi). Jätehuolto taas on mökkikunnista kalleinta Mikkelissä (75 €/vuosi), ja edullisinta Kangasalla (21 €/vuosi).

Kustannukset nousseet neljänneksen viidessä vuodessa

Yhteensä kunnalliset maksut ovat kohoineet suosituimmilla mökkipaikkakunnilla viiden vuoden aikana keskimäärin 25 prosenttia. Kiinteistövero on noussut viidessä vuodessa keskimäärin noin 19 prosenttia,

sähkömaksut 29 prosenttia ja jätemaksut 31 prosenttia.

Viime vuoteen verrattuna kokonaiskulut ovat laskeneet puoli prosenttia johtuen sähkön hinnasta, joka on laskenut keskimäärin 7,6 prosenttia. Kuitenkin samalla kiinteistövero ja jätehuoltokulut ovat nousseet vuodessa molemmat keskimäärin 10 prosenttia. Eniten nousua kokonaiskustannuksiin on tullut viime vuoteen verrattuna Ylöjärvellä, Mäntyharjulla ja Mikkelissä, eniten laskua puolestaan Pälkäneellä, Hämeenlinnassa ja Jämsässä.

Kuva: Marjo Lämä

Sähkölaitteista tai sähköasennuksista syttyi viime vuonna 2260 tulipaloa – palon syynä useimmiten lieden huolimaton käyttö

Sähköpalolla tarkoitetaan tulipaloa, joka saa syttymisenergiansa suoraan sähköstä, esimerkiksi liedestä, kiukaasta, kylmälaitteesta, valaisimesta tai sähköasennuksesta. Pelastusviranomaiset kirjaavat sähköpalot PRONTO-tietokantaan, johon merkitään myös palon syttymislähde, jos se on tiedossa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kertoi alkuvuodesta, että viime vuonna eniten sähköpaloja syttyi tietokannan mukaan sähköliesistä tai -uuneista. Valaisimista sai alkunsa 189 paloa, sähköjohdoista ja kaapeloinneista 112, sähkökiukaista 98, mikroaaltouuneista 81, pyykinpesukoneista 61 ja kylmälaitteista 48. Pienielektroniikan akku tai laturi oli merkitty syttymissykyksi 65 tapauksessa.

Sähkölaitteesta alkaneen palon syynä on usein ihmisen toiminta: huolimattomuus, käyttö- ja asennusohjeiden vastainen toiminta tai sähkölaitteen huollon laiminlyönti. Myös ihmisen toimintakyky vaikuttaa paloturvallisuuteen. Osaako esimerkiksi käyttää sähkölaitteita oikein, ymmärtääkö laitteen käyttö- ja turvallisuusohjeita, kykeneekö vaihtamaan palovaroittimen pariston, hälyttämään apua tai poistumaan asunnosta hätätilanteessa.

Vältä sähköpalot oikealla toiminnalla

– Sähköpaloja voi ehkäistä, kun käyttää sähkölaitteita oikein ja tarvittaessa valvottuna. Esimerkiksi ruokaa laitettaessa pitää valvoa liettä ja kiukaan tai pesukoneiden päällä ollessa on syytä olla kotosalla. Muita käytännön ohjeita sähköpalojen välttämiseksi ovat: älä säilytä tavaraa lieden päällä, keskity kokkaamiseen, älä käytä saunaa va-

rastona äläkä kuivata pyykkiä kiukaan päällä, sanoo Tukesin ylitarkastaja **Jukka Lepistö**.

Liesipalot edelleen yleisimpiä

Liedestä alkaneita paloja on vuodesta toiseen eniten. Liesipalon syynä on hyvin harvoin itse liedestä johtuva vika, useimmiten syynä on ihmisen huolimattomuus, varomattomuus tai kiire. Yleisin palon aiheuttaja on lieden unohtuminen päälle tai sen kytkytyminen päälle vahingossa, jolloin lieden päällä tai lähettyvillä olevat materiaalit sytyvät ja palo leviää yleensä melko nopeasti läheisiin rakenteisiin.

Vaaraa aiheuttavia tilanteita ovat esimerkiksi:

- Ruoka jää liedelle, kun kokki nukahtaa tai unohtaa laittavansa ruokaa tai pahimassa tapauksessa poistuu asunnosta.
- Lemmikkieläimet, koirat tai kissat, pyrkivät tutkimaan mitä lieden päälle on jäänyt. Noustessaan liedelle ne onnistuvat kääntämään lieden levyistä yhden tai useamman päälle.
- Myös lapset voivat kurkotella liedelle ja kääntää lieden levyjä päälle.
- Nykyisin liesien kytkimien kääntämiseen ei tarvita kovinkaan suurta voimaa. Lieden ohi kuljettaessa voi vahingossa liikkua siten, että joko itse tai kantamukset koskettavat lieden katkaisijoita ja kääntävät ne päälle. Tapahtumaketjun voi käynnistää mm. rolaattorin kädensija.
- Myytävänä on myös paremmilla turvaominaisuuksilla varustettuja liesiä. Tällaisen lieden päälle kytkemiseen pitää esimerkiksi

käyttää molempia käsiä. Tällöin liesi ei kytkedy vahingossa päälle.

Vältä liesipalot oikealla toiminnalla

- Ole tarkkana, kun laitat ruokaa; älä tee montaa asiaa yhtä aikaa.
  - Pidä lieden ympäristö vapaana tavarasta.
  - Älä jätä ruoantähteitä liedelle kattiloihin tai pannuihin houkuttelemaan lemmikkejä.
  - Vahdi lasten tekemisiä keittiössä.
- Liesipalojen ehkäisemiseksi on olemassa myös teknisiä ratkaisuja, kuten liesiturvalaitteet, jotka katkaisevat automaattisesti virran liedestä. Kiinteitä sähköasennuksia ja sähkölaitteiden korjauksia saavat tehdä vain sähköalan ammattilaiset, Lepistö muistuttaa.

Kiuaspalon syynä useimmiten vieras esine tai pyykki kiukaan päällä

Kiukaasta alkaneita paloja oli PRONTO-tietokantaan kirjattu viime vuonna 98, kun luku oli edellisvuonna 107 ja vuotta aiemmin 92. Kiuaspaloissa pyykin kuivattaminen saunassa ja kiukaalle kuulumattomat esineet ovat tavallisimpia palon aiheuttajia. Riskinä on, että kiuas laitetaan vahingossa päälle ja kiukaan ympärille tai päälle kasatut tavarat sytyvät tuleen. Muita palon syttymissyitä olivat vastusten kärähtäminen, viikaantunut termostaatti tai kellokytkin.

Saunojan muistilista

- Löylyhuone on tarkoitettu saunomista varten, El varastotilaksi eikä pyykinkuivaushuoneeksi.
- Tarkista, ettei sähkökiukaan päällä tai lä-

hellä ole mitään tavaraa, kun laitat saunan päälle.

- Kiuasta tulee käyttää ja huoltaa käyttöohjeen mukaisesti. Kiukaan käyttöohjeesta selviää se, kuinka paljon kiuasta voi päivittäin ja viikoittain lämmittää. Jos ei selviä, niin asia pitää varmistaa myyjältä tai valmistajalta.
- Kiukaatkaan eivät ole ikuisia, käyttöohjeen mukainen huolto ja käyttö antavat kiukaalle lisää käyttövuosia.
- Kiukaan etäkäynnistys on aina riski. Kannattaa olla kotosalla, kun laittaa kiukaan päälle.
- Seuraa kellokytkimen ja termostaatin toimintaa. Jos laite ei toimi oikein, kutsu sähköasentaja paikalle.
- Kiuasta ei saa käyttää asunnon lämmittämiseen. Kiukaan pitäminen päällä käyttöohjeiden vastaisesti useita tunteja aiheuttaa suuren paloriskin.
- Kiuaskivetkään eivät kestä ikuisesti, vaan ne tulee vaihtaa käyttöohjeiden mukaisesti.
- Jos löylyhuonetta on siivottu, siellä on tehty huoltotoita tai lapset ovat leikeissään käväisseet saunassa tai sen läheisyydessä, kannattaa varmistaa, että kiuas ei ole mennyt päälle vahingossa.

Toimiva palovaroitin säästää ihmishenkiä

Toimiva palovaroitin auttaa havaitsemaan palon riittävän aikaisessa vaiheessa. Palossa aikaa poistumiseen on vain minuitteja, koska myrkylliset palokaasut tappavat hyvin nopeasti. Tarkista palovaroittimen toiminta säännöllisesti painamalla testinappia ja vaihda paristo säännöllisesti, esimerkiksi 112-päivänä 11. helmikuuta.

Freepik

Vanhaa taloa remontoimassa on oltava tarkkana sen kanssa, miten taloa korjaa. Vaikka kaikista vanhemmista taloista löytyy riskirakenteita, on suurimmat ongelmat yleensä aiheutettu myöhemmin tehdyillä ja väärin toteutetuilla remonteilla.

Teksti: Elina Salmi

Omakotitalon vaaranpaikat eri vuosikymmenillä

Sata vuotta sitten rakennettiin kovin eri tavalla kuin tänä päivänä – rakennusmateriaalit ja rakentamisen tavat ovat muuttuneet paljonkin. Talon ikä auttaa etsimään omasta talosta tyypilliset korjauksen tai parantamisen kohdat.

Ongelmatonta taloa ei olekaan, on se rakennettu sitten 2020-luvulla tai eilispäivänä. Riskirakenteita voi löytyä lähes kaikkien aikakausien taloista. Joskus ongelmana ovat myöhemmin aikoina tehdyt remontit, joilla on pilattu alkuperäinen rakenne ja aiheutettu kosteusongelmia.

Jututimme eri-ikäisten talojen tyypillisistä parantamisen ja korjauksen kohteista talonrakentaja, rakennetekniikan DI **Kasper Käyhköä**, joka on koonnut mittavan tietopankin kaikille eri-ikäisistä rakennuksista kiinnostuneille. Sivuston osoite on www.rakennukset.fi.

1900-luvun alun talossa on tyypillisesti hirsirunko ja rossipohja

Talotohtori Panu Kaila on joskus tokaissut jotakuinkin näin: "Satavuotiaassa talossa on harvoin vakavia rakennusvirheitä, koska muuten sitä ei enää olisi olemassa".

Suurin osa 1900-luvun alussa rakennetuista eli nyt jo yli satavuotiaista taloista on luonnonkiviperustuksella rakennettuja hirsitaloja, joissa on puurossipohja. Niissä on harjakatto ja julkisivu on suojattu laudoituksella tai paneloinnilla. 30-luvulla myös betonin käyttö perustuksissa alkoi yleistyä ja rakennettiin jonkin ver-

ran pystyrunkoisia, lautaseinäisiä taloja, joissa on purueristys.

– Hirsirunko on hyvä ja kestävä, kunhan estetään kosteuden pääsy siihen. Puu materiaalina sitoo ja luovuttaa kosteutta. Se myös tasaa kosteuspiikkejä ja sisäilma tuntuu mukavammalta, mikä tosin vaatii, että paljaita puupintoja on sisätiloissa runsaasti näkyvillä, muistuttaa Käyhkö.

Yksi suurimmista virheistä hirsitalon kanssa on se, että julkisivusta ei ole pidetty huolta, jolloin sadevettä voi päästä rakenteen sisään. Koska laudoituksen takana ei yleensä ole kunnollista tuuletusrakoa, kuivuu sinne päässyt kosteus hitaasti pois.

Väärät remonttiratkaisut aiheuttaneet jälkikäteen ongelmia

Kosteusvaurioita hirsiseinille voi aiheuttaa myös muun muassa liian matala sokkeli, huonosti tuulettuva alapohja ja ikkunoiden vesipeltien liitosten vuotaminen.

– Lateksien eli muovipohjaisten maalien tulo 60-luvulla oli ihan katastrofi vanhojen hirsitalojen kannalta. Myös sisäpuolisissa remonteissa on tehty paljon vääriä ratkaisuja vaikkapa asentamalla lisälämmöneristys talon sisäpuolelle höyrynsulkumuovin kanssa. Jos samalla unohtuu julkisivun tuuletuksen paran-

taminen, voi seurauksena olla hirsirungon kosteusvaurio. Lähtökohtaisesti paras paikka lisälämmöneristeelle on rungon ulkopinta, toteaa Käyhkö.

Satavuotiaissa tai vanhemmissa taloissa ei useinkaan ollut märkätiloja tai sisä vessaa. Myöhemmin lisätty märkätila on hyvin usein aiheuttanut kosteusvaurioita, koska takavuosina ei ollut niin hyviä vesieristeitä, että ne olisivat suojanneet rakenteita.

Vanhan talon remontoinnissa kannattaa yleensä käyttää perinteisiä menetelmiä ja materiaaleja. Aika ajoin kannattaa käydä myös alapohjassa varmistamassa, ettei sinne ole päässyt vettä. Myös ulkoverhouksen sadevesitiiveys kannattaa varmistaa silmämääräisesti vuosittain.

Rintamamiestalo on kiitollinen korjattava

Merkittävä muutos omakotirakentamisessa tapahtui toisen maailmansodan jälkeisinä jälleenrakentamisen vuosina. Silloin rakennettiin paljon ns. rintamamiestaloja. Rakennusmateriaaleista oli pulaa ja osa on alun alkaen tehty varsin huonolaatuisista aineksista. Ne on kuitenkin pääsääntöisesti vaihdettu jo aikaa sitten.

Rintamamiestalolle ei ole ihan virallista määritelmää, mutta karkeasti ottaen se tyyppipiirustusten pohjalta rakennettu, puolitoistakerroksinen omakotitalo suureholla tontilla. Talossa on keskusmuuri, useimmiten korkea betonikellari sekä puurunko ja lautaverhous. Eristeenä on sahanpurua tai kutterinlastua.

Rintamamiestalat ovat tänä päivänä hyvin haluttuja, koska ne koetaan kodikkaisiksi ja kompakteiksi. Usein ne on rakennettu isohkoille tonteille, mikä antaa paljon mahdollisuuksia puutarhanhoidosta kiinnostuneelle.

Rintamamiestalojen heikko kohta on kellari ja siellä myöhemmin tehdyt muutokset. Kellari on yleensä aluksi ollut kylmä tila. Kun se on sitten myöhemmin rakennettu lämpimäksi tilaksi lisäämällä lisäeristys sisäpuolelle, on syntynyt riskeille altistava rakenne. Jos vielä kellarin lattiassa on käytetty tiivistä muovimattoa, alkaa kosteus helposti nousta siellä maton alla ja aiheuttaa ongelmia, pohtii Käyhkö.

Rintamamiestalat ovat kuitenkin siitä mukavia, että ne on suhteellisen helppo korjata oikein.

Riittämätön ilmanvaihto syynä ”mummolan hajuun”

Oikeaoppinen tapa korjata kellarin seinien ongelmat on siirtää lämmöneristys ulkopuolelle. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että sisäpuolinen eristys puretaan ja tehdään taloon nykyaikainen salaojaremontti, jonka yhteydessä lämmöneristys siirretään ulkopuolelle, minne se kuuluu.

Toisinaan ongelmia on aiheutettu tukkimalla seinissä olevat ilmanvaihtoräppänet ja purkamalla pönttöuunit ja tukkimalla siinä yhteydessä hormissa olevat poistoilmareitit. Ne ovat tärkeä osa rintamamiestalon ilmanvaihtoa ja jos ilma ei vaihdu kunnolla, syntyy se kuuluisa ”mummolan haju”. Se ei silti automaattisesti tarkoita sitä, että talo on läpimätä tai sisäilma on viallista. Palauttamalla ilmanvaihto lähemmäs alkuperäistä, poistuu usein myös ummehtuneisuus.

Taloissa on voinut olla juokseva vesi ja viemäröinti alusta saakka. Jos ne ovat yhä uusimatta, alkaa olla todella kiire laittaa ne kuntoon. Useimmiten myös pistorasioita on alun perin ollut nykyihmisen tarpeisiin nähden hyvin vähän. Jos niitä haluaa lisää, voi samalla pyytää sähkömiestä tarkistamaan koko talon sähköt.

Erityishuomiota on kiinnitettävä kreo-soottiin, jota on voitu käyttää muun muassa tuon ajan kellareissa perusmuurin sisäpuolisena vedeneristeenä. Se on syöpää aiheuttava aine ja jos siitä haluaa eroon, kannattaa ottaa ammattilainen mukaan, jotta löytyy juuri kyseiseen kohteeseen parhaiten soveltuva korjaustapa.

1960-luvulla siirryttiin huonommille rakentamisaikakaudelle

1960–70-luvulle tultaessa siirryttiin hyviltä perustamisaikakaudelta selvästi huonommille. Kun aiemmat sukupolvet rakensivat talon kuivalle maalle eli esimerkiksi kalliolle tai pienen mäen päälle, niin nyt alkoi taloja nousta savi- ja peltomaille.

Kun rakentaa savimaalle – siis käytännössä litimäärän saven päälle – niin silloin talo kelluu sen saven päällä. 60–70-luvulla rakennetuissa taloissa on tavallisesti varsin matala perustus ja alapohja on voitu valaa suoraan perusmaan, esimerkiksi määrän saven päälle. Laatan päälle on sitten rakennettu puukoolattu lattia, jossa on lämmöneristeenä mineraalivilla. Molemmat voivat mikrobivaurioitua, muistuttaa Käyhkö.

1960–70-luvun talojen ongelmakohdat ovat siis alapohjarakenteet ja sokkeili. Usein myös talojen salaojituksissa on puutteita ja sadevedet on johdettu liian lähelle perustuksia. Perustusten betoni on jatkuvasti märkä ja kosteusvaurioiden riski suuri.

Yksi erityisesti 70-luvun kukkasista oli halu rakentaa taloon tasakatto – ja katot olivat todella tasaisia ilman kaatoja mihinkään suuntaan. Rakenne havaittiin nopeasti meillä toimimattomaksi ja ne on lähes kaikki muutettu jo aikaa sitten harja- tai aumakatoiksi.

1970-luvulla koettiin myös energiakriisi. Lähi-Idän levottomuuksien vuoksi öljyn hinta pomppasi pilviin ja suomalaiset alkoivat säästää energiaa raivokkaasti tiivistämällä talojaan ja ymmärtämättä alkuunkaan, mitä oikeasti pitäisi tehdä. Ulkoseiniä lisäeristettiin, ilmanvaihtoreittejä tukittiin, muovivaletta lisättiin vähän joka paikkaan ja saatiin kylkiäisinä kosteusongelmia.

Kohti parempia aikoja

1980-luvulle tultaessa oli jo vähän opittu kosteusongelmista ja lähdettiin pikku hiljaa kohti parempaa. Esimerkiksi julkisivun taustalla alkoi yleistyä yhtenäinen tuuletusrako. Perustukset ja kellarikerros tehtiin yhä useammin kevytsoraharkoisista. Se on huokoinen ja betonia läpäisevämpi materiaali. Tosin läpäisevyys aiheutti sen, että maaperästä nouseva radon pääsi sisään taloihin.

Parempaan päin on siis menty. Omakotitaloissa alettiin esimerkiksi käyttää eristeenä enenevässä määrin styroxia, jonka avulla voitiin eristää perustukset paremmin ulkopuolelta. Silti riskirakenteet ovat yleisiä vielä 1980- ja 90-lukujen taloissa. ■

Teuvon Valo Oy

- AURINKOJÄRJESTELMÄT
- AUTOLATAUKSET

Louhelantie 36, 80330 Reijola
0400 760 395
teuvonvalo@elfin.fi

Sähköistä osaamista

Asianajopalvelua kiinteistöasioissa

LINDBLAD

Puh. 020 749 8150 www.lindblad.fi
Helsinki • Mikkeli • Lappeenranta • Imatra • Joensuu • Tampere

✉ heikki@laaturakennuslaukkanen.fi
☎ **041 434 6803**

Omakotitalot avaimet käteen -periaatteella
Ota yhteyttä, niin laskemme tarjouksen talollesi.

LAATURAKENNUS LAUKKANEN

Uudisrakentaminen • Omakotitalot

Nykyaikaiset, laadukkaat ja huippulämpimät Karelia-Ikkunat. Omasta maakunnasta. Pyydä kustannusarvio!

Yhteydenotot: timo.nuutinen@kareliaikkuna.fi
Puhelin 050 597 8232

KARELIA-IKKUNA OY
www.kareliaikkuna.fi
Facebook/kareliaikkuna

Pintojen halkeilu, kupruilu ja värimuutokset ovat merkkejä rakenteisiin pesiäytyneestä kosteudesta.

Teksti: Ulla Sirén

Apua, hometalo!

Kosteusvauriot, homeet ja sisäilmaongelmat ovat talon omistajan, ostajan ja myyjän painajaisia. Minkään ikäinen talo ei ole varmassa turvassa niiltä, mutta on asioita, jotka auttavat selviytymään mikrobikaaoksesta; esimerkiksi tieto, huolellisuus ja rehellisyys.

Kosteus, jota kertyy talon rakenteisiin esimerkiksi tuulettumattoman alapohjan, kattovuotojen tai liian tiiviin tai virheelisesti suunnitellun eristyksen vuoksi, saa homeet ja mikrobit riehumaan sekä rakenteissa että hengitysilmassa. Sisäilmaan päässeet haitta-aineet aiheuttavat terveydensuojelulaissa määriteltyä terveyshaittaa, jonka seurauksena asunto voidaan määrätä jopa asumiskieltoon. Terveyshaitan tutkiminen kuuluu lain mukaan kunnalliselle terveystarkastajalle.

Talon ostoa suunniteltaessa vähäisetkin kosteusepäilyt on syytä tutkituttaa rakennusterveysasiantuntijalla, ja sel-

vittää tarkasti myyjän ja ostajan vastuut. Home- ja sisäilmaongelmien pilaamien talokauppojen käsitteleminen oikeudessa on kaikille osapuolille raskas ja kuluttava prosessi, jonka välttämiseksi kannattaa tehdä kaikki mahdollinen.

Aina home ei haise

Epämiellyttävät hajut rakennuksessa paljastavat erilaisia ongelmia, mutta esimerkiksi home ei haise aina niin voimakkaasti, että ihminen edes tuntisi sen. Talo voi ostotilanteessa vaikuttaa terveeltä, ja homeongelma alkaa paljastua vasta, kun ilmenee terveyshaittoja.

”Mummolan hajuksi” nimetty tunkkainen ja epämiellyttävä haju vanhassa talossa ei ole merkki homeesta, niin kuin on pitkään ja sitkeästi uskottu. Hajun aiheuttaa 1930–1980-luvuilla yleisesti käytetty puunsuoja, sinistymisenestoaine Ky5. Tämä aine alkaa ajan mittaan tuottaa ilmaan pahanhajuista tetrakloorianisolia, jonka lemu tarttuu kaikkiin pintoihin, esineisiin, vaatteisiin ja ihmisiin, jotka altistuvat sille. Tetrakloorianisolin erittymisen ei kuulu samaan kategoriaan, kuin kosteus- ja homeongelmat, mutta sitä ei voi väittää vaarattomaksikaan, koska sen aiheuttamia mahdollisia terveyshaittoja ei ole toistaiseksi tutkittu riittävästi. Ra-

kennuksen kannalta se on tuhoisa, sillä sitä ei voi poistaa muuten, kuin purkamalla kaikki kyseisellä aineella käsitellyt rakenteet. Irtaimistosta haju ei lähde millään helpolla keinolla, vaan hajutartunnan saaneet huonekalut ja tekstiilit täytyy useimmiten hävittää.

Home sen sijaan voi haista monenlaiselta, tai sitten ei yhtään miltään, ellei nuuskimassa ole homekoira. Homeen hajua kuvataan eri lähteissä muun muassa pistäväksi, makeaksi, maakellarimaiseksi, sipuliseksi tai kaneliseksi. Lattiasienin puolestaan haisee siltä, mikä se onkin: sieneltä.

Homeet ja sienet erottuvat ”mummo-

Talon ostoa suunniteltaessa vähäisetkin kosteusepäilyt on syytä tutkituttaa rakennusterveysasiantuntijalla, ja selvittää tarkasti myyjän ja ostajan vastuut.

lan hajusta”, koska niiden haju ei tartu yhtä helposti ja tiukasti ihmisiin tai esineisiin, ja ne voi joskus aistia vain tiettyssä kohdassa. Outoa hajuhavaintoa kannattaa aina ryhtyä heti selvittämään. Mitä nopeammin homehtuneeseen kohtaan tai lattiasieneen päästään kiinni, sitä todennäköisemmin ongelma pystytään hoitamaan pois.

Salakavala kosteus

Hajuhaitta osoittaa, että sisäilmassa on ongelma. Toinen ongelman paljastaja ovat ihmisten saamat oireet.

Päänsärky, silmien kirvely, kurkun ja hengitysteiden oireet, väsymys ja lihas- ja nivelkivut ovat tyypillisiä homeoireita, mutta ne ovat myös flunssan oireita. Homeen ja mikrobien aiheuttama oireilu ei kuitenkaan parane ajan kanssa, kunten flunssa, vaan se helpottaa, kun ollaan poissa pilaantuneesta ilmasta. Sisäilmaongelmat voivat myös pahentaa monia sairauksia, esimerkiksi astmaa ja ihotauteja.

Ihmisten oireilu ilmestyy ja pahenee hitaasti, eikä sitä välttämättä osata heti yhdistää rakennuksen huonoon kuntoon. Sen sijaan rakennuksen oma oireilu on näkyvä ja selvä merkki siitä, että jotain on vialla.

Hometalo.fi -sivustolla luetellaan talon rakenteissa helposti havaittavia merkkejä, kuten valumajäljet, pintamateriaalien värimuutokset ja kupruilu – siis esimerkiksi maton irtoaminen lattiasta – nari-sevat ja painuvat lattiat, tuhohyönteiset, ikkunoiden ja ovien turpoaminen sekä kalkkihärmä kivi- tai tiilipinnalla.

Näkyvät muutokset voivat johtua joko rakennusvirheistä tai laiminlyödyistä korjauksista, tai sitten talon käytöstä. Vanhoissa rakennuksissa kosteusvauriot aiheutuvat tavallisimmin ylä- tai alapohjan ongelmista, uusissa taas rakennusaikana tapahtuneesta virheestä, jolloin kosteutta on päässyt ja jäänyt rakenteiden sisään. Erilaisia vuotoja ja kosteusvaurioita voi sattua missä tahansa asunnossa, ja pahin virhe onkin jättää ne liian pitkäksi aikaa huomiotta tai hoitaa puutteellisesti.

Kaikkia ongelmakohtia ei välttämättä tule omassa kodissa ajatelleeksikaan, jos kaikki näyttää suurin piirtein toimivan. Esimerkiksi vesieristys on tullut pakolliseksi Suomessa vasta vuonna 1998, eli laissa märkätilojen vesieristystä ei ole edes vaadittu ennen sitä. Lisäksi viime vuosituhannen puolella tehdyt vesieristykset eivät vastaa nykyvaatimuksia.

Ilmastoinnin parantaminen tai uusiminen on tietenkin tärkeää, kun halutaan parantaa sisäilman laatua, mutta

huonosti suunniteltu tai taloon sopimaton ilmastointi voi levittää lisää mikrobeja sisäilmaan. Ilmastointiremontin suunnittelussa kannattaa kuunnella luotettavaa asiantuntijaa, jotta ilmastoinnista tulee juuri kyseiseen taloon oikeanlainen.

Miten hometalo pelastetaan

Homeesta, sienistä ja kosteudesta voi selvittää remontoimalla, mutta valitettavasti ei aina. Kosteusvaurioita, homeita ja lattiasieniä etsittäessä ja tutkittaessa kannattaa olla mahdollisimman tarkka ja rehellinen itselleen. Pienetkin epäilyttävät asiat pitää selvittää. Se voi olla kodin pelastus, sillä kosteus rakenteissa on salakavala vieras, jonka kaikki aikaansaannokset eivät näy päällepäin.

Toisaalta ei kannata kylvää turhaa kauhua: kodissa sattunut vesivahinko ei tarkoita, että rakenteet lahoaisivat tai homehtuisivat pilalle välittömästi. Jos vesivahingon tuhot selvitetään ja korjataan heti huolellisesti, pahoja seurauksia ei ehkä koskaan tulekaan.

Huolellisuus on tärkeää myös korjausprosessin aikana. Homeremontti on parasta toteuttaa kerralla niin, että korjatuksi tulevat sekä ongelman aiheuttaja, esimerkiksi vuotava katto, että pilalle menneet rakenteet. Aikaa ja rahaa kuluu kohtuuttomasti hukkaan, jos jo remontoituja kohtia joudutaan purkamaan unohtuneen tai laiminlyödyn yksityiskohdan takia.

Kaikki asiantuntijat painottavat suunnittelun tärkeyttä ennen konkreettisiin toimiin ryhtymistä. Ellei ole itse alan ammattilainen, kannattaa pyytää kokeneen asiantuntijan apua jo korjaussuunnitelman laatimiseen, jotta kaikki tärkeä varmasti otetaan huomioon. Apua asiantuntijan löytämiseen voi kysyä esimerkiksi Omakotiliiton, Asumisterveysliiton tai Sisäilmayhdistys ry:n kautta.

Samaten on tärkeää selvittää ja sopia korjausurakan tekijän kanssa, että korjaukseen käytetään oikeita, nykyajan vaatimukset täyttäviä menetelmiä ja materiaaleja. Esimerkiksi otsonointia ja desinfiointia ei enää nykyään suositella homeen poistoon, vaikka niitä on takavuosina markkinoitu juuri siihen tarkoitukseen. Otsonointi on nykyisten ohjeiden mukaan mahdollisesti käypä metodi hajun hävittämiseen, mutta varsinaista homeetta se ei poista. Nykyään pidetään parhaana menetelmänä homeen vaurioittaman pinnan poistamista kokonaan mekaanisesti. Desinfiointiainetta suositellaan käytettäväksi vain erityistilanteissa, jolloin on syytä noudattaa Työterveyslaitoksen ja THL:n ovat suosituksia desinfi-

PIENKONEIDEN
MYynti JA HUOLTO!
RAKENNUSSTARVIKKEET,
NOSTOTYÖT JA
KONEHUOLLOT

www.polvijarvenkone.fi

POLVIJÄRVEN KONE JA TARVIKE

p. 013 631 469, info@polvijarvenkone.fi

Polvijärventie 9, 83700 POLVIJÄRVI

Avoinna ma - pe 8 - 17, La 8 - 13

Täysin
kotimainen!

Syttis-sytykepallo on ekologinen ja helppo ratkaisu tulen tekoon.

Syttis sisältää itsessään kaiken tarvittavan, riittää kun raapaiset sen palamaan ja asetat puiden keskelle! Monipuolinen sytytysapu kotiin ja vapaa-aikaan. Takkaan, saunaan, grilliin, kylpytynnyriin, retkinuotioon tai mökille! 6, 20 tai 80 kpl paketteina.
MYÖS IRTOMYYNTI!

Ota yhteyttä: Markku Tiittanen Tmi 040 831 5757
sytykepallo@gmail.com

www.syttis.net

TÄYDEN PALVELUN
LVI-TALO:

Kaikki kodin ja kiinteistöjen lämmitys-, vesi- ja ilmanvaihdon palvelut!

Viemärinkuvaus ja viemärinsukitustyöt.

Lvi-tarvikkeet kattavasti myymälästämme, myymälä avoinna ma-pe 7.00-16.30

Huoltopäivystys 24h ☎ 0400 182 511

Tavallista parempaa LVI-osaamista!

Pamilonkatu 38, 80130 Joensuu
p. 013 255 600 | myymala@lvi-myller.fi
Avoinna: ma-pe 7.00-16.30 | www.lvi-myller.fi

Hei lukija

Askarruttaako
kodin remontointi?

Jaa remonttikokemuksesi tai
toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute

Oletko jo
tutustunut?

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Freepik

Hometalon korjauttajan muistilista

1. Etsi ensin homeongelman aiheuttaja tai aiheuttajat
Onko syynä mahdollisesti talon rakenteellinen virhe, käyttö-
virhe, rakennusaikana syntynyt virhe vai jokin ulkopuolinen
tekijä? Mitä kaikkea on ehtinyt mennä pilalle? Perusteellinen
tutkimus on onnistumisen kannalta välttämätön, joten siinä ei
kannata säästää rahaa.
2. Suunnittele korjaus ja mieti kustannusarvio
Kun virhe on löydetty, turvaudu luotettavaan korjaussuunnit-
telun erikoisasiantuntijaan, jolla on vankka kokemus alalta.
Korjaussuunnitelma tarvitaan myös rakennus- tai toimen-
pideluvan hakemiseen sekä urakoitsijaehdokkaita varten
tarjouspyynnön liitteeksi.
3. Ota tekijäksi korjausrakentamisen asiantuntija, jolla on
kokemusta juuri sellaisesta korjaustarpeesta, joka sinulla on.
Esimerkiksi, jos korjattavana on vanha rakennus, tekijän pitää
hallita perinnerakentaminen. Sopimusta tehdessä varmista,
että työmaalla on nimetty työnjohtaja sekä rakennuttajan
puolelta valvoja.
4. Varmistu, että korjauksessa käytetään sellaisia menetelmiä
ja materiaaleja, jotka vastaavat nykyaikaisia vaatimuksia.
Työmaalla kaikilla ihmisillä on oltava myös vaatimusten mu-
kaiset suojavarusteet, koska homeet ja mikrobit ovat vaaralli-
sia myös korjaajan terveydelle.
5. Korjaussuunnitelmaa ja urakkasopimusta laadittaessa
selvitä tarkasti eri osapuolten vastualueet. Viime kädessä
rakennuttaja eli talon omistaja on itse vastuussa korjauksen
onnistumisesta. ■

Lähteet: Omakotiliitto, Asumisterveysliitto, Sisäilmayhdistys ry.,
Hometalo.fi -sivusto

ALANSA PARHAAT

› Ilmastointi- ja peltityöt

Kysy tarjous!

Ari Tiilikainen p. 044 563 2404
ampeltityo@gmail.com

Ilmastointikanavien asennus ja puhdistukset. Mittaukset ja säädöt.

Kattotyöt, piipun pellitykset +hatut. Peltilistat.

› Tietokoneiden asennus ja huollot

Petrin ATK-APU

Petrin ATK-apu kotikäyntinä!

VARAA AIKA
0400 671 026

› Kannonpoistopalvelut

ARI TUOVINEN
KANNONPOISTOPALVELU
puh. 0400 907 115

Työkohteita kiinteistöjen pihat, puistot, golfkentät, hautausmaat ym.
ari.tuovinen@pp.inet.fi

› Uudis- ja saneerauspalvelut

pintaremontit

OTRONEN

puh. 0400 946 927

› Kiintokalusteiden suunnittelu ja valmistus

KAIKKI KODIN KIINTOKALUSTEET
suunnittelu • valmistus • myynti

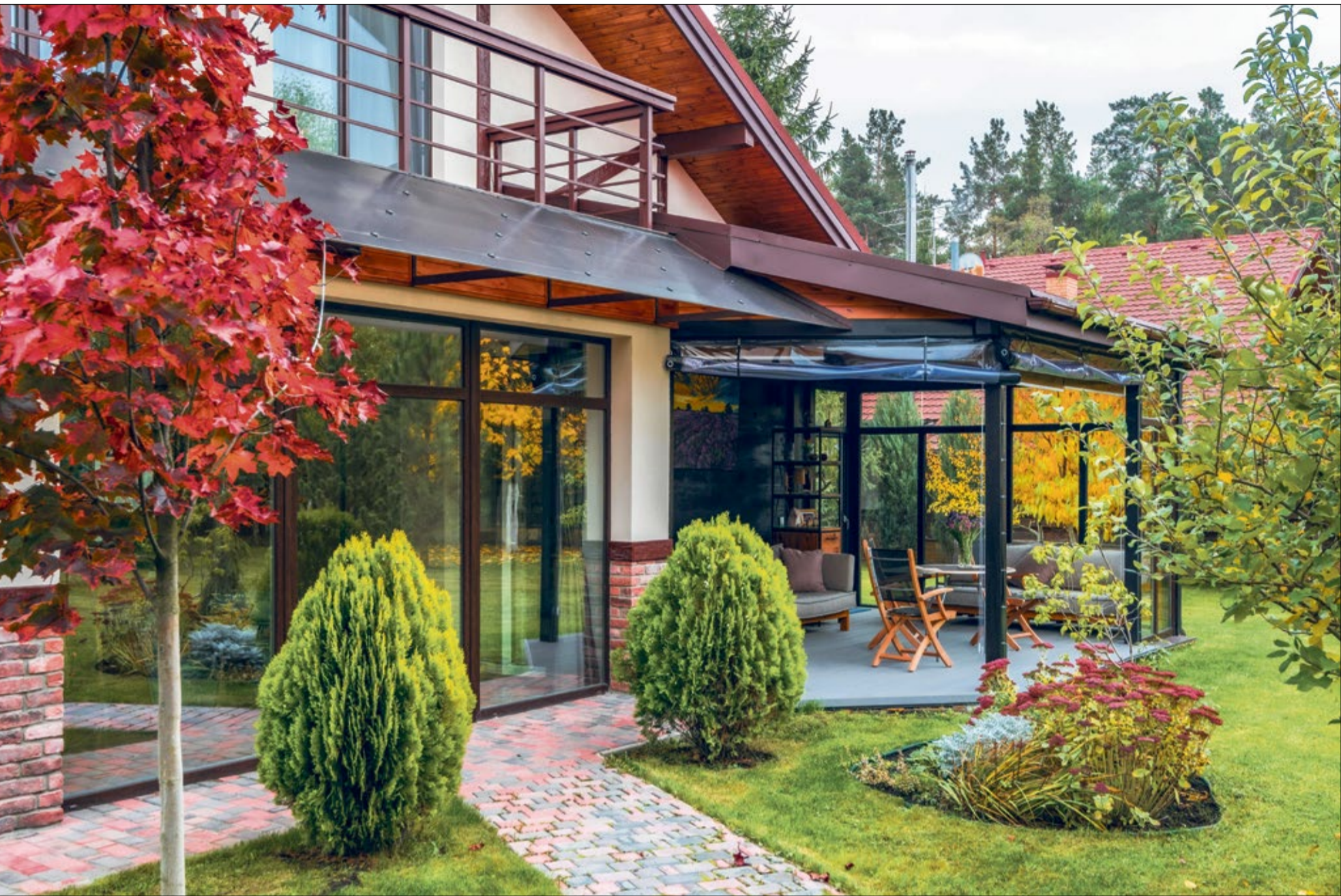
Kaluste ja saneeraus
Honkanen

Jani Honkanen, puh. 045 111 9492
myynti@keittiokauppia.fi www.keittiokauppia.fi

› Vuokravarastot

HALLIT JA VARASTOT
ALUEELLASI MYY JA VUOKRAA
ATLASPOINT
KATSO VAPAAT KOHTEET
WWW.ATLASPOINT.FI

Tykkää meistä **FACEBOOKISSA!**
facebook.com/omakotilehti

Teksti: Ulla Sirén

Rakkaudesta omaan pihaan

Puutarhaharrastajien ilona on kokeilla pihassaan aika ajoin jotain uutta hauskaa, ainakin pieniä yksityiskohtia. Mutta jos koko piha pitäisi suunnitella alusta alkaen, edessä on urakka, jossa asiantuntijoiden neuvot ovat tarpeen.

Ne, jotka ovat katsoneet englantilaista tv-sarjaa Rakkaudesta puutarhaan, tietävät, mitä on puutarhasuunnittelu tehokkaimmillaan. Ohjelmassa puutarhuri ja toimittaja Alan Titchmarsh suunnittelee ja rakentaa asiantuntijaryhmän avulla kaikki toiveet täyttäviä unelmapihoja. Lähtökohtana on yleensä ankean näköinen, hylätty, rapistuneiden aitojen rajaama suorakulmio takapihaa, jonka sympaattinen britti tiimeineen loihtii hetkessä täyteen vehreyttä, kukkia ja mielikuvituksellisia yksityiskohtia.

Suomalaisen omakotitalon piha voi joskus vaikuttaa yhtä tyhjältä, toivotto-malta ja ränsistyneeltä kuin Titchmarshin kohteet, tai se on vain pala paljasta tyhjää maata, jossa viihtyisä ja toimiva piha siintää vasta omistajien unelmissa.

Suunnittelu ja toteutus eivät ehkä onnistu yhtä jouhevasti kuin televisiossa, mutta ainakin kahdesta Titchmarshin opista kannattaa pitää kiinni: ensiksikin ottaa suunnittelun perustaksi pihan käyttäjien toiveet ja tarpeet – ja toiseksi antaa mielikuvitukselle tilaa askaroida. Oma piha on hauskin yksilöllisenä. Sääntöjä ja rajoituksia tulee vastaan joka tapauksessa.

Määräysten rajoissa

Pihan suunnittelu alkaa erilaisten määräysten selvittämisellä, jotta ei synny toteuttamiskelvotonta suunnitelmaa. Asemakaava-alueella on voimassa määräyksiä esimerkiksi siitä, paljonko puita tontille saa istuttaa, tai minkälaisia aitojen tulee olla. Vaikka alle 30 neliön suurui-

sen piharakennuksen ja alle 50 neliön katoksen saa nykyään rakentaa ilman rakennuslupaa, moniin rakennelmiin lupa edelleen tarvitaan. Asia on varmintä selvittää kotikunnan rakennusvalvonnasta. Lisäksi rakennelmien sijainti, pihavalaituksen suuntaaminen ja vastaavat seikat vaikuttavat sekä naapureiden elämään että alueen kokonaisilmeeseen.

Haja-asutusalueella on vähemmän määräyksiä, mutta kaikissa tapauksissa on tärkeää varmistaa, että kaikki, mitä suunnitellaan, on omalla tontilla sallittua. Samoin on syytä selvittää, mitä maan alla mahdollisesti on: missä kulkevat putket ja kaapelit, missä kohdassa sijaitsee liittymä kunnalliseen vesijohtoon, millä tavoin on ratkaistu pintavesien kulku. Nykyään omakotitalon rakentamisessa ote-

taan huomioon sade- ja sulaveden johtaminen pois päin rakennuksesta, mutta pihassa on oltava tarkkana, että ne eivät ala virrata naapurin puolelle tai muuten sopimattomiin kohtiin.

Kestävän pihan rakentaminen alkaa pohjasta. Kunnollinen pohjaus suojaa pinnassa olevia elementtejä, kuten kiveytyksiä ja piharakennelmien perustuksia, routavaurioilta ja säilyttää pihan ryhdin. Vaikka haluaisikin suunnitella pihansa kokonaan itse, pohjustamiseen tarvitaan asiantuntijan apua ja neuvoja. Esimerkiksi pintavesien suuntaamiseen on olemassa hyviä keinoja, kuten maan kallistuksia, kouruja ynnä muuta, mutta niitä on vaikea suunnitella ja toteuttaa ilman ammattilaista. Pohjustuksen yhteydessä luodaan muun muassa tarvittavat profi-

Sovelluksia on mahdollista käyttää pihasuunnittelussa myös omatoimisesti.

loinnit ja mahdolliset salaojat. Sen jälkeen pihakiveyksen alla olevat routivat maalajit, kuten savi, turve ja hiesu, pitäisi korvata vettä läpäisevällä aineksella kuten hiekalla tai soralla ainakin 40 senttimetrin vahvuudelta, ja sen jälkeen tiivistää uusi routimaton kerros kovaksi. Pohjan rakentaminen on siis monivaiheinen työ, mutta siitä ei kannata tinkiä – jos pohja pettää, pettää kaikki sen päällä oleva saman tien.

Kymmenen tai sata kysymystä

Kun on selvää, mitä omalle tontille on luvallista suunnitella, alkaa hauskempi osuus, kun mietitään, mitä kaikkea uuteen pihaan haluttaisiin. Tosin silläkin matkalla on mutkia, sillä pihasuunnitelman teossa huomioon otettavien asioiden listaan tulee helposti useita kymmeniä kohtia. Millainen olisi pihan perusidea, tyyli, millainen muotokieli sitä palvelisi parhaiten? Mitä jo olemassa olevaa hyödynnetään; puut, kivet, vanhat kasvit, kasvimaan pohjat, mitä säästetään, mitä poistetaan? Aita, autokatos, pihavalaistus, kivetykset, polut, vesielementti? Istutuslaatikot, perennapenkit, pergola, grillikatos, puuvarasto, leikki-paikka? Lemmikkieläinten ulkoilu, jätekatos, kompostori – ja minne mahtuisi talven lumi?

Jo toivelistaa laadittaessa kannattaa miettiä, mikä on oikeasti toteutettavissa.

Esimerkiksi kasvivalintoihin vaikuttavat pihan valo- ja kosteusolosuhteet ja maaperän laatu. Kaikki lajit eivät meneisty kaikkialla. Kuivalle rinnetontille ei saa helposti aikaan rehevää lehtimajamaista nurkkausta, mutta vastaavan tunnelman pystyisi ehkä luomaan toisenlaisilla kasveilla. Varjoisesta tontista ei saa aurinkoista, mutta voi ainakin miettiä, mihin kohtaan auringonpaiste osuu eniten, ja pyrkiä pitämään se suunnitellussa avoimena.

Jos tuntuu siltä, että kasvien ja nurmikoiden hoitamiseen ei ole aikaa eikä kiinnostusta, voi tilalle valita kiveyksiä, laattoja, rakennettua tilaa, istutuksia ruukuissa ja laatikoissa. Vaihtoehtoja on paljon, ja joskus asiantuntijan apu on suunnittelussakin paikallaan..

Ammattilaisia ja sovelluksia

Ammattilaisen laatima pihasuunnitelma on turvallinen mahdollisuus luoda toimiva ja toiveet täyttävä kotipiha. Pihasuunnittelun ammattilainen voi olla puutarhuri, hortonomi tai maisemaarkkitehti. Suunnittelupalvelua tarjoavia yrittäjiä ja yrityksiä löytyy netin kautta helposti eri puolilta Suomea, ja neuvoja sopivan tekijän valintaan voi tiedustella esimerkiksi Puutarhaliitolta tai Marttaliitolta.

Pihasuunnitelmaan kuuluvat tavallisesti yleissuunnitelma, työselitys ja materiaaliuettelot. Suunnittelija voi myös laatia pelkän luonnossuunnitelman tai tehdä konsultaatiokäynnin, jonka hin-

ta näyttää useilla olevan alle sata euroa. Konsultaatiokäyntiä ei yleensä laskuteta erikseen, mikäli se johtaa sopimukseen pihasuunnitelman laatimisesta.

Esimerkiksi tarjouspyyntöpalvelu Kodinplaza laskee suunnittelun keskihinnaksi 1 475 euroa, jolloin hinnan vaihteluväli on 704–2 745 euroa. Perusteellinen ison alueen pihasuunnitelma, johon kuuluu käytännön töitä ja seurantakäyntejä, voi maksaa useita tuhansia. Pelkkää 3D-mallinnusta monet tarjoavat reippaasti alle 1000 euron hintaan.

Sovelluksia on mahdollista käyttää pihasuunnittelussa myös omatoimisesti. Suunnitteluun sopivia ohjelmia ovat esimerkiksi suomenkielinen My Garden, joka käyttää 2D-grafiikkaa, sekä 3D-mallinnuksen mahdollistavat Garden Visualiser 3D, Sketchup ja DreamPlan Home Design. Vanhempi, mutta ei välttämättä huonompi tapa on laatia suunnitelma paperille. Siihen tarvitaan asemapiirros ja tontilla sijaitsevien rakennusten piirustukset, joista syntyy suunnitelman pohjapiirros aivan samoin kuin sovelluksissa. Käsin piirrettyssä luonnoksessa on vain pidettävä erityistä huolta, että mittakaava säilyy oikeana.

Kärsivällisyys palkitaan

Kauniin pihan syntyminen edellyttää yleensä aikaa ja kärsivällisyyttä. Käytännön ero Alan Titchmarshin ja muiden tv-puutarhurien aikaansaannoksiin on siinä, että omakotitalon pihaa ei yleensä saa valmiiksi nopeasti, ellei sitten kaikkia elementtejä tuoda paikalle valmiina. Jo se, että pihan rakentaminen maksaa, asettaa useimmille rajat.

Asiantuntijat neuvovat laatimaan pihasuunnitelmalle heti aluksi kokonaisbudjetin, jotta tiedetään, mitä kaikki suurin piirtein tulisi maksamaan, mutta toteuttamaan työn sopivissa osissa. Se säästää kukkaroa ja suo tilaa muutoksille. Jos jokin osa suunnitelmassa osoittautuukin matkan varrella heikoksi, korjaaminen on helpompaa silloin, kun kaikki ei ole loppuun asti viimeisteltyä. Vaikka 3D-mallinnus näyttäisi täydelliseltä, vasta käytännön kokemus omasta pihasta kertoo lopullisen totuuden.

Joskus voi tuntua siltä, että pihan perusrakennustyöt syövät jo kaikki käytettävissä olevat varat, niin että viihtyisyyttä lisäävät pergolat, paljut, kesäkeittiöt ja muut rakennelmat uhkaavat jäädä haaveeksi. Kaikkea ei tarvitse toteuttaa kerralla – ja viihtyisyyden luomisessa kannattaa vetää esiin mielikuvituskortti. Esineitä ja materiaaleja kierrättämällä ja villeiltäkin kuulostavia ideoita rohkeasti kokeilemalla voi luoda pihaan omaa erityistä tunnelmaa. Luksusta ehtii hankkia myöhemmin, jos vielä huvittaa. ■

Lähteet: Puutarhaliitto, Marttaliitto, Maisemasuunnittelijat ry., Pihasuunnittelun ja rakentamisen opas (julkaisija Viherympäristöliitto, Viheraluerakentajat ja Viheraluesuunnittelijat)

Koulutettu arboristi
Arto Soininen
040 733 5258
arto.soininen@gmail.com

Puiden hoito
Puiden kaadot
Kuntotutkimukset

Pohjois-Karjalan
Arboristipalvelu
Puiden parhaaksi ammattitaidolla

www.puidenparhaaksi.fi

Puiden parhaaksi ammattitaidolla

Omakoti

omakotilehdet.fi

Kiviainestoitimitukset ja maanrakennustyöt yli 50 vuoden kokemuksella

- KAIVINKONETYÖT
- KAIKKI SORA- JA MURSKELAJIKKEET
- OMA MAANLÄJITYSALUE
- MULLAN SEULONTA JA MYYNTI, KALLIOSEPELIT JA MURSKEET

Laadukkaat maa-ainekset isoille ja pienille rakentajille

Maansiirto- ja soraliike

M. LEVY OY

0400 803 838 / Marko
marko.levy@mlevyoy.fi • matti.levy@mlevyoy.fi

www.mlevyoy.fi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ei liian kylmää, eikä liian kuumaa – terassi mukavaksi säällä kuin säällä

Kunnollinen aurinkosuojaus pitää lasitetun terassin mukavana ja viihtyisenä oleskella kesähelteilläkin. Syksyllä terassille saadaan lisää käyttöaikaa puolestaan lasituksella ja esimerkiksi lämmittimillä.

Lasitetunakin omakotitalon terassi saat-
taa jäädä suureksi osaksi vuotta vajaakäy-
tölle, tai jopa ajautua ennen pitkää yli-
määräisen roinan säilytyspaikaksi.

Toisinaan ongelman juurisyynä on se,
ettei terassia vain koeta viihtyisäksi. Tämä
on helppo korjata panostamalla terassin
kalusteisiin, mukavuuteen ja sisustuk-
seen.

Harmillisen usein käyttämättömyys

johtuu kuitenkin siitä, että terassi on joko
liian kylmä tai liian kuuma, jolloin sen
käyttökausi jää Suomen sääoloissa lyhy-
eksi. Asia hoituu kuitenkin hyvällä suun-
nittelulla ja tarvittaessa lisävarusteilla.

Katetut terassit ovat yleensä avonaisia
ja tuulikin pääsee käymään läpi, jolloin
ainakaan liiasta lämpenemisestä ei muo-
dostu ongelmaa. Terassilasituksen koe-
taan usein kuitenkin parantavan terassin

käyttömukavuutta. Lasitetulla terassilla
kalusteet ovat myös paremmassa sään-
suojassa kuin avoterassilla, joten mah-
dollisuuksia esimerkiksi terassikalusteiden
materiaalien suhteen on enemmän.

Katettu ja lasitettu terassi voi kuiten-
kin muuttua auringon paahteessa tuka-
lan kuumaksi. Kun säät lämpenevät, on-
kin tärkeää huolehtia terassin ilmanvaih-
dosta ja auringonsuojauksesta. Parhaiten

tämä onnistuu huomioimalla asia jo te-
rassin suunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Ilmansuunta ja katemateriaali vaikuttavat terassin kuumenemiseen

Jos terassin lasiseiniä pystyy avaamaan,
ei ilmanvaihtoa tarvita erikseen. Lasitet-
tu terassi kannattaakin suunnitella siten,

” Esimerkiksi kattoon tai seinälle asennettu lämmitin ei aiheuta vaaraa lapsille tai lemmikkieläimille, ja on mukavasti poissa jaloista.

että jokin osa lasituksesta on mahdollista avata ja saada tilaan näin tarvittaessa selkeä läpiveto. Lisäksi jo terassin ilmansuunta sanelee hyvin pitkälle sen, missä määrin aurinko pääsee paahtamaan sitä.

Myös katemateriaali ja sen ominaisuudet vaikuttavat merkittävästi siihen, miten helposti terassi kuumenee auringon paahteessa. Tällä hetkellä yleisimmin käytettyjä katemateriaaleja ovat edullinen PVC eli polyvinyylikloridi sekä PC eli polykarbonaatti tai akryyli.

Polykarbonaattilevyistä on saatavilla eri sävyvaihtoehtoja, joilla voi säädellä auringon läpäisyä. Kirkas katemateriaali päästää auringonsäteilyä läpi hyvin, jopa noin 95 prosenttia, kun taas harmaamman sävyn läpäisee enää alta noin 30 prosenttia. Noiden kahden ääripään väliltä on valittavissa paljon sävyvaihtoehtoja.

Markiisit ja auringonsuojakalvot antavat täsmäapua

Liikaa paahteisuutta voi hillitää myös esimerkiksi markiiseilla tai lasitusten auringonsuojakalvoilla.

Markiisi varjostaa tehokkaasti, mutta säilyttää kuitenkin näkyvyyden ulos. Ulkonäkönsä puolesta se sopii usein hyvin myös vanhoihin taloihin.

Terassimarkiiseja on nykyään saatavilla monipuolisilla toiminnallisuuksilla ja tekniikoilla. Markiisin voi hankkia käsin käytettävänä tai moottoroituna, tai jopa kauko-ohjaimella tai älypuhelimella ohjattuna. Joihinkin malleihin on saatavilla niin tuuli- kuin aurinkoautomaatiikkaa kuin ajoitusmahdollisuuskin.

Vaihtoehtoisesti terassille voi tehdä varjostusta esimerkiksi erilaisilla puusäleiköillä, irtokaihtimilla tai verhoilla. Ne voivat haitata kuitenkin maisemista nauttimista.

Erilaiset aurinkosuojakalvot ovatkin osoittautuneet pelastukseksi etenkin uudiskohteissa, joissa on havahduttu vasta rakentamisen jälkeen auringonpaisteen aiheuttamaan liialliseen kuumenemiseen.

Toisin kuin kaihtimet tai verhot, kalvot ovat laseissa pysyvästi eivätkä edellytä liikuttelua edestakaisin tarpeen mukaan. Esimerkiksi niin sanotut peilikalvot heijastavat lämpöä tehokkaasti pois terassilta ja hämärtävät näkyvyyttä sisältä ulospäin katsottuna vain hieman.

Kasvillisuudesta suojaa auringolta ja katseilta

Auringolta suojautumisessa voi käyttää apuna myös kasvillisuutta. Lehtipuut suojaavat hyvin liiallisilta auringonsäteiltä kesän lämpiminä päivinä. Teras-sirakenteiden sivuihin voi laittaa myös

köynnöskasvillisuutta varjostamaan terassia auringolta osan päivästä.

Kasvillisuus toimii pihalla aurinkosuojauksen lisäksi myös näkösuojana. Jos pihalla on terrassialue, sen näkösuojaksi voi istuttaa suhteellisen lähelle terrassia korkeita pensaita, tuija-aitaa tai pensaiden ja puiden yhdistelmää. Hankkimalla pihalle pienen puuntaimen sijaan jo suuremmaksi kasvatetun puun, saa heti valmista näkösuojaa, joka toimii myös aurinkosuojana.

Viileiden säiden pelastuksena peitot ja ulkotulet

Kevään ja syksyn koleammillakin keleillä terassilla voi viettää aikaa erilaisten lämmittimien sekä peittojen ja taljojen turvin. Mukava matto puolestaan pehmentää ja lämmittää terassin lattiaa paljainkin jalan alla.

Syksyn jälleen saapuessa terassille saa tunnelmaa ja houkuttelevuutta koristevaloilla. Myös erilaiset terassitakat ja patiotulipöydät ovat yleistyneet. Kaasulla toimiva terassitakka tai ulkotuli voi olla toimiva ja turvallinen ratkaisu ja tuo myös mukavasti tunnelmaa viileisiin iltoihin.

Niidenkin osalta on kuitenkin syytä perehtyä tarkoin käyttöohjeisiin ja sijoitteluun. Kaasulämmitin soveltuu hyvin avoterassille tai pergolaan, mutta voi mallista riippuen sopia myös lasitetulle terassille.

Terassilämmittimen valintaa ohjaa paloturvallisuus

Terassilämmitintä valitessa kannattaa ottaa selkoa etenkin paloturvallisuudesta, johon vaikuttavat muun muassa lämmittimen kiinnitys, kiinnitysalusta ja asennuspaikka.

Olennaista on varmistaa, että lämmittimelle saa riittävän turvavälin, ja ettei se haittaa kulkua ja muita toimintoja. Esimerkiksi kattoon tai seinälle asennettu lämmitin ei aiheuta vaaraa lapsille tai lemmikkieläimille, ja on mukavasti poissa jaloista. Käyttöpaikkavaatimukset vaihtelevat mallikohtaisesti ja selviävät laitteen käyttöohjeista.

Ennen kuin omakotiasuja hankkii terassilleen sähköllä toimivan lämmittimen, kannattaa lisäksi selvittää, minkä kokoiset sulakkeet ulkopistorasioissa on. Hyvin vanhoissa omakotitaloissa sulakkeet eivät välttämättä aina riitä.

Kuluttajalämmittimet ovat yleensä varustettu pistotulppaliitännällä. Jos laite halutaan asentaa kiinteästi, asennus on syytä jättää sähköammattilaisen tehtäväksi. Lämmittimen sähkökaapeli on usein vain noin 1,5-2 metriä. Koska jatkojohdon käyttö ei ole yleensä suositeltavaa, ulkopistorasian sijainti on myös syytä tarkistaa etukäteen.

TERASSI- JA IKKUNAMARKIISI

- Veivi- ja moottorikäyttöllä
- Saatavilla automaatiikalla
- Tehdään mittatilaustyönä
- Paljon väri vaihtoehtoja
- Myös kankaanvaihdot

KOTIIN JA PARVEKKEELLE, SOLTIS JA SCREEN

- Rullaverhot ja paneeliverhot
- Ei peitä maisemaa
- Eri väri vaihtoehtoja
- Myös ulkoterasseille

SOLAR HYTTYSPUITTEET

- Hyttyspuitteet myös allergia- ja extraverkolla
- Hyttysövet, saranoitu ja sivuunrullautuva malli
- Kestävä alumiinipuite
- Teemme myös verkkojen vaihdot

Jukolan katu 19, 80100 Joensuu
www.karjalankaihdin.fi
ma-pe 8-16
p. (013) 225 751

VALIKOIMAAMME KUULUU

- Sälekaihtimet	- Rullaverhot
- Parvekekaihtimet	- Taulukiskot
- Markiisit	- Vekiverhot
- Aurinkosuojakalvot	- Verhokiskot
- Puusälekaihtimet	- Verhotangot
- Pystylamellikaihtimet	- Ompelupalvelu
- Taiteövet	- Murtosuojat
- Hyttysuojat	- Kehystyspalvelu

SUUNNITTELU MITTAUS ASENNUS KORJAUS

Lasitetun terassin puhtaanapito

Säännöllinen puhdistaminen pitää lasitetun terassin rakenteet ja käyttömukavuuden kunnossa. Hyvä ajankoh- ta lasien pesemiselle on keväällä, kun lämpötila on plus- san puolella, tai syksyllä ennen ensimmäisiä pakkasia. Parvekelasituksen pesuun sopii parhaiten neutraali as- tianpesuaine.

Ennen pesua kannattaa tarkistaa, onko lasi pinnoitet- tu. Tavallisesti lasissa on siitä merkinä pinnoituksesta kertova tarra. Pinnoitettuun lasiin ei saa käyttää teräviä lastoja tai muita raapivia välineitä, vaan tahrat poiste- taan liottamalla astianpesuaineella ja mikrokuitupyh- keellä.

Terassin alumiiniosat pyyhitään mikrokuituisella sii- vouspyyhkeellä ja neutraalilla puhdistusaineella.

Lattia puhdistetaan lian ja materiaalin mukaan joko lakaisemalla, pyyhkimällä kostella moppipyhkimellä, pesemällä harjalla tai hankausmopilla tai matalapaine- pesurilla. Lattian puhdistukseen voi tarvittaessa käyt- tää neutraalia tai heikosti emäksistä puhdistusainetta. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kuinka välttää talokaupan sudenkuopat?

Usein asuntokauppariidat saavat alkunsa jo tarkastusvaiheessa. Alaan perehtynyt lakimies varoittaa, että esimerkiksi täynnä tavaraa olevan ullakon tarkistaminen puutteellisesti saattaa jättää ongelmatilanteessa korjauskustannukset ostajan maksettavaksi.

Asunto- ja kiinteistökaupat saattavat kuumentaa tunteita: odotukset omaa kotia kohtaan ovat korkealla ja sitä varten otettu laina korkoineen tavallisesti suuri. Esimerkiksi uudiskohteissa ilmenneitä rakennusvirheitä on puitu viime vuosina niin oikeudessa kuin julkisuudessaakin aika ajoin.

Lakimies, OTM **Matti Vansén** arvioi ihmisten olevan jo valvettuneempia oikeuksiansa puolesta etenkin käytettyjen asuntojen ja kiinteistöjen kaupassa. Hän pitää kehitystä siltä osin vain positiivisena.

– On hyvä, että niistä on toivotettu mediassa. Ne ovat aina todella kurjia juttuja.

Kyseessä on kuitenkin oma koti.

Kokenut lakimies on vuosien mittaan oppinut oman kokemuksensa pohjalta, miten talokaupan sudenkuopat voidaan välttää. Vansén painottaa ensinnäkin myyjän tai ostajan tekemän kuntotarkastuksen merkitystä riitojen ennaltaehkäisyssä. Kaupantekoon kannattaa ottaa mukaan kuntotarkastaja, joka tekee tarkastuksia työkseen.

– Lisäksi ostajan on hyvä ottaa asiantuntija mukaan, kun menee katsomaan sitä kohdetta. Tai viimeistään kun jättää tarjousta, siihen vielä kirjataan, että tulee tekemään asiantuntijan kanssa tarkastuksen.

Kuntotarkastusta ei kannatta jättää puolitiehen

Ostaessaan vapaa-ajan asuntoa Vansén hankki itsekin avukseen asiantuntijan Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus PRKK ry:ltä.

– Hän koputti joka laatan läpi. Itse katsoin, että mökki näytti oikein kivalta, oli uusi eikä mitään pielessä, hän kertoo. Asiantuntija havaitsi kuitenkin puutteita mökin helmalaudoista, joita ei ollut viistoitettu kuten säännökset edellyttivät.

Vansén toteaa lukeneensa itsekin RYL:in eli rakennustöiden yleiset laatuvaatimukset. Maallikko ei voi hänen mu-

kaansa kuitenkaan olla asioista riittävän selvillä ilman alan asiantuntemusta.

– Mutta se ei poista sitä, että jos et ole sen tyyppisiä asioita huomionnut, et voi niihin enää myöhemmin vedota. Se on karu juttu etenkin omakotitalon kaupoissa.

Etenkin silloin, kun on kyse kiinteistökaupasta, tarkastusta ei kannata jättää puolitiehen, hän painottaa.

– Sitten kun on muutettu ja huomataan, että talossa on tehty jotain virheellisesti, parketit on asennettu väärin tai jostain puuttuu sauma, se ei enää auta. Siihen ei voi vedota, koska se olisi pitänyt huomata tarkastuksessa, ihan

sama kuka sen on tehnyt.

Ostajan selonotto-
velvollisuudesta ei voi tinkiä

Vansén kertoo esimerkitapauksen vii-
me syksyltä, jossa rakennusalan yrittäjä
oli ostamassa itselleen kiinteistöä ja oli
ollut tekemässä siihen tarkastusta. Tar-
kastuksen hetkellä rakennuksen ullakko
oli ollut kuitenkin sen verran täynnä ta-
varaa, ettei tämä ollut päässyt kuin pyö-
rättämään sen ovella.

Kului pari kuukautta. Kiinteistön hal-
linto-oikeus siirtyi yrittäjälle ja ullakkokin
oli viimein tyhjennetty.

– Meni siitä hetki, ja sitten hän huo-
masi, että ullakolla oli valunut lattialle
vettä seinää pitkin jostain katon raoista,
kertoo Vansén.

– Kysymys kuuluu, olisiko se pitänyt
huomata? Vastaus on yksioikoinen: olisi
pitänyt. Se, että siellä oli tavaraa, ei pois-
ta selonottovelvollisuutta. Ostajan olisi
pitänyt vain kantaa tavara pihalle ja tar-
kastaa.

Myyjän velvollisuutena on puolestaan
kertoa rehellisesti tiedossa olevista vir-
heistä. Epärehellisyys johtaa pahimmas-
sa tapauksessa rikosoikeudelliseen vas-
tuuseen. Vansén muistuttaa, että käy-
tännössä kauppakirjalla voidaan kuiten-
kin sopia monista asioista, myös koh-
teen mahdollisista puutteista.

– Pitää muistaa, että home tai kosteus
on ok, mikäli siitä avoimesti kerrotaan.
Se on sitten eri asia, jos tällaista vaikka
piilottelee.

Reklamointi tehtävä
kohtuullisessa ajassa

Kiinteistökaupassa reklamoinnin pitää
tapahtua kohtuullisessa ajassa eli mah-
dollisimman pian. Tilanteesta riippuen
ehdoton maksimi on kymmenen vuot-
ta. Vaikka laki on asiassa selkeä, Vansén
ei kiistä, etteikö siinä olisi käytännössä
myös kiistanalaisia asioita.

– Sehän on usein on se, mistä riidel-
lään: mitä olisi pitänyt huomata ja mitä
ei olisi pitänyt huomata, onko kyseessä
näkyvä vai piilevä virhe.

Vansén mainitsee tapauksen, jossa
hänen päämiehensä, eräs rakennusalan
yrittäjä, oli rakentanut asiakaspariskun-
nalle mökin vuosien 2011–2012 aikana.
Ostajat olivat kuitenkin tuolloin tehneet
yrittäjälle reklamaation: heidän mieles-
tään työmaalle oli tilattu liikaa soraa ja
siitä oli laskutettu liikaa.

Rakennusyrittäjä oli päätenyt jo silloin
maksamaan heille asiasta korvauksia. Se
ei ostajalle kuitenkaan riittänyt.

– Ostaja ei enää suostunut maksa-
maan laskujaan, vaan jätti monta kym-
mentä tuhatta euroa laskuja maksamat-
ta. Rakennukselle ei koskaan tehty lo-
pullista käyttöönottotarkastusta, eikä
sähkö tarkastuksestaakaan tehty pöytäkir-
jaa, Vansén kertoo.

Viime syksynä, yli vuosikymmen mö-
kin rakentamisen jälkeen, alkuperäisen
asiakaspariskunnan poika reklamoi ra-
kennusyrittäjälle. Mökki oli siirtynyt hä-
nelle ja oli hänen mukaansa kallellaan ja
kärsinyt muun muassa kosteusvahinkoa.

Yrittäjälle lähti pitkä lista asioista, jot-
ka olivat reklamoidun mielestä pielessä.
Vansén oli perehtynyt tapaukseen ra-
kennusyrittäjän pyynnöstä. Tilanne oli

yksiselitteinen:

– Ensinnäkin, vanhentumisaika tä-
män tyyppisissä virheissä on kymmenen
vuotta, piste. Ei pilkku, vaan piste, hän
toteaa.

– Toinen asia oli, että tällä tilaajalla ei
ollut edes reklamaatio-oikeutta. Alkupu-
eräistä laskua ei ollut koskaan maksettu.

Kaupan purku edellyttää
olennaista haittaa

Mikäli asunnossa olevasta virheestä ai-
heutuu ostajalle olennaista haittaa eikä
muuta seuraamusta voida pitää koh-
tuullisena, koko kauppa on mahdollista
purkaa. On kuitenkin tulkinnanvarais-
ta, miten iso vaurio riittää täyttämään
ehdon.

– Veteen piirretty viiva olisi ehkä ku-
vaavin ilmaisu, Vansén toteaa.

Tulkinnanvaraa on hänen mukaansa
riittämiin, noudetaanpa sitten maakaar-
ta, eli kiinteistökauppoja ja kiinteistö-
jä säätelevää lakia, tai oikeustoimilakia,
joka kattaa yleisesti sopimussuhteissa
se, miten ja missä ajassa mitään pitäisi
tehdä. Hän huomauttaa virheen olen-
naisuuden tarkoittavan kaikille hieman
eri asiaa.

– Käytännössä kyse on siitä, miten on
tulkittu. Mikäli jossain asunnossa on vir-
he, joka korjaantuu sillä, että tehdään
kymppitonin remontti, tällaisissa tilan-
teissa kannattaa vaatia, että se korjataan
tai myyjältä vahingonkorvausta.

Tuon mittaluokan virhettä ei Vansénin
mukaan välttämättä katsota olennaisek-
si. Jos virheen korjaaminen vaatii puo-
lestaan suurempia rahasummia ja on
ylipäättään kaikin puolin suurempi asia,
kaupan purku voi tulla hänen mukaan-
sa kyseeseen.

Luvattomat piharakennukset
yllättävän yleisiä

Vansén huomauttaa, että Suomessa val-
litsee yleinen harhaluulo siitä, että omal-
la tontilla saisi tehdä käytännössä mitä
tahansa.

– Sehän ei pidä alkuunkaan paikan-
sa. Todella monessa, varmaan joka nel-
jännessä kiinteistökaupassa jossa olen
katsonut papereita läpi, on ollut joku lu-
vaton tönö tontilla.

Moni on rakentanut tontilleen pienen
varastorakennuksen puutarhanhoitovä-
lineiden säilytykseen tai polttopuiden
kuivattamiseen – joko tietoisena tai tie-
tämättömänä siitä, että se olisikin edel-
lyttänyt toimenpide- tai rakennuslupaa,
tai että tontilla ei olisi ollut enää edes ra-
kennusoikeutta jäljellä moiseen. Tilanne
on helpottumassa ensi vuodesta lähti-
en, jolloin pienehkön piharakennuksen
rakentaminen ei vaadi enää rakennus-
lupamenettelyä joitain poikkeuksia lu-
kuun ottamatta.

Epäonniselle talonostajalle luvaton
piharakennus voi kuitenkin muodostua
murheenkryyniksi. Pitäisikö ostajan pa-
neutua siis myös kohteen rakennuslu-
pakuviin?

Vansénin mielestä kyllä. Hän toteaa,
että jos rakennuslupakuvia ei löydy, lu-
vattomasta rakennelmasta koituu ongel-
mia ja kiinteistö on ennättänyt vaihtaa
omistajaa useampaan kertaan, on vai-
keaa selvittää, kuka asiasta on enää edes
vastuussa. ■

Asianajotoimisto
Aki Pietarinen Oy

Puh. (013) 631 610 • 040 515 9610

Rantakatu 25 A 1, JOENSUU

• Liperi • Outokumpu • Polvijärvi

www.pietarinen.fi

asianajotoimisto@pietarinen.fi

Omakoti

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

omakotilehdet.fi

ASIANAJOTOIMISTO
LAKIPALVELU
PETRI SALLINEN OY

Oikeuden asialla vuodesta 1994

» PERUNKIRJOITUKSET JA PERINTÖASIAT

» KIINTEISTÖASIAT

» TESTAMENTIT, LAHJAKIRJAT,
EDUNVALVONTA

» OIKEUDENKÄYNTIASIAT

» TYÖSUHDEASIAT

» KAIKKI SOPIMUSASIAT

Toimistomme on Joensuun keskustassa osoitteessa
Malminkatu 5 B 10, 80100 Joensuu.

Palvelemme maanantaista perjantaihin klo 8.00-16.00.
Toimistomme on avoinna arkisin klo 9.00-16.00.

asianajotoimisto@petrisallinen.com
puh. 010 548 8100

Päivystävä lakimies
puh. 050 308 2775

www.asianajotoimistojoensuu.fi

Teksti: Elina Salmi

Kasvihuone tai pikkuinen mökki pihaan – mitä on huomioitava?

Jos tontilla on vielä rakennusoikeutta jäljellä, voi sitä halutessaan hyödyntää vaikka rakentamalla pienen mökin etätyötilaksi. Mitä kaikkea on otettava huomioon uusien piharakennuksien suunniteltaessa ja millaisia lupia saatetaan tarvita?

Omakotitalossa ihan kaikkea ei voi säilyttää sisällä, vaan useimmiten tarvitaan säilytys- tai työtilaa myös ulkona. Jos selasta ei ole, niin sehän pitää rakentaa.

Esimerkiksi puutarhatyökalut on mukava varastoida katon alle suojaan talveksi ja autolla pääsee kurjallakin kelillä helpommin liikkeelle, jos voi lähteä autotalista tai -katoksesta. Puutarhaharrastusta tukee oma kasvihuone. Aika monen talon pihalla terassista on muodostunut kesäaikainen olohuone.

Huomionarvoinen seikka on, että kaikkien tontilla olevien rakennusten ja rakennelmien pitää mahtua rakennusoikeuteen eli puutarhavajan tai vastaavan voi rakentaa vain siinä tapauksessa, että rakennusoikeutta on jäljellä.

Tontin rakennusoikeus kertoo, minkä kokoisen piharakennuksen voit rakentaa. Tontin rakennusoikeus ilmoitetaan kertosalana, joka määräytyy kaavassa ilmoitetun tehokkuusluvun (e) mukaan. Kertosalalla tarkoitetaan ulkoseinien mu-

kaan mitattua pinta-alaa. Tähän luetaan myös esimerkiksi autokatoksen kiinteä kylmä sivuseinä, mutta muuten avonaisia katoksia taas ei.

Omalle pihalleenkaan ei saa pystyttää mitä tahansa ilman lupaa. Useimmiten pienen vajan tai kasvihuoneen saa rakentaa toimenpideluvalla tai pelkällä toimenpideilmoituksella. Jos kaavaillet laittavasi rakennukseen kiinteän tulisijan, se vaatii yleensä rakennusluvan. Lisäksi on määräyksiä siitä, miten lähel-

lä naapurin rajaa jokin rakennelma saa olla.

Määräykset ovat kuntakohtaisesti hyvinkin erilaisia, joten lupa-asiat kannattaa selvittää oman kunnan rakennusvalvonnasta.

Ensi vuoden alusta pitäisi tulla voimaan uusi rakentamislaki, joka selkeyttää monia rakentamiseen liittyviä käytäntöjä, mutta toistaiseksi kaikki rakentamiseen liittyvä tehdään vielä vanhan lain mukaan.

Lähtökohtana huolellinen suunnittelu

Ensimmäinen vaihe rakentamisessa on tietysti suunnittelu, ja se lähtee siitä, mitä tarpeita asukkaalla on. Tarvitaanko kevyt, lämmittämätön vaja puutarhatyökaluille vai esimerkiksi ympäri vuoden käytössä oleva mökki vaikka etätyötilaksi tai vierasmajaksi. Suunnitteluvaiheessa pitää myös miettiä, löytyykö markkinoilta omiin suunnitelmiin sopiva valmispaketti vai rakentaako piirustusten mukaan niin sanotusti pitkistä tavarasta.

Valmispaketteja löytyy usean eri valmistajan mallistoissa aina ulkokuussista isoon autotalliin ja kesämökkiin. Yleensä pakettiin kuuluu tarvittavien lupien hakemiseen vaadittavat piirustukset ja seikkaperäiset rakennusohjeet. Jokainen huonekaluja koonnut tietää, että kasauksessa menee aikaa ja tietysti kokonaisen rakennuksen kasaamisessa menee aikaa moninkertaisesti enemmän. Toisaalta vielä enemmän aikaa menee, jos päätyy rakentamaan tarvitsemansa lauta ja nauha kerrallaan.

Suurin ero lienee kustannusten ohella se, että alusta saakka tehdessä saa tismalleen haluamansa. Toki valmispaketeissakin on jonkin verran muuntelumahdollisuuksia.

Tilan tarve pitää myös miettiä tarkasti. Jos rakennusoikeudessa on väljyyttä, kannattaa ehkä samalla vaivalla ja pie-nehköllä rahallisella lisäsatsauksella tehdä rakennuksesta vähän isompi. Usein piharakennus nimittäin on kuin keittiön kaapit – tila loppuu pikemmin kuin osasit aavistaa.

Jos et tarvitse ympäri vuoden lämmitettävää tilaa, älä suotta rakenna sellaista. Säästät sekä rakentaessa että myöhemmin sähkölaskussa.

Laske budjettiin mukaan yllätysvara

Budjetointi on ehkä tärkein asia suunnittelussa. Kannattaa käyttää budjetointiin reilusti aikaa ja vertailla hintoja. Joskus valmispaketti voi tulla edullisemmaksi kuin se, että haet kaikki tarvikkeet ja puutavaran kaupasta. Teet niin tai näin, varmistu aina siitä, että siitä, että materiaalit ovat laadukkaita ja mahdollisesti tarvittavat ammattilaiset osaavia, sillä huonosti rakennettu ja muutaman vuoden päästä perusteellista korjausta vaativa rakennus se vasta tuleekin kalliiksi.

Kevyen vajan tai pienen mökin voi saada muutamalla tonnilla, kun taas lämpöeristetyt mökin, autotallin tai pihasau-nan rakentamiseen voi kuluja jopa kymmeniä tuhansia euroja. Jos pystyt tekemään ainakin joitakin töitä itse, syntyy säästöä siltä osin. Jos valitset itse rakennettavan piharakennuksen sijaan ammattilaisen rakentaman, voi säästää merkittävästi aikaa ja vaivaa, mutta kustannukset ovat korkeammat.

Muista myös, että seinät ovat vain osa kustannuksista. Rahaa kuluu niiden lisäksi perustuksiin, sähkötöihin ja muuhun vastaavaan.

Perustukset kuntoon maaperästä riippuen

On kyse sitten isosta tai pienestä rakennuksesta – tai vaikka vain terassista tai

pergolasta – on ensimmäiseksi tehtävä rakennelmalle asianmukaiset perustukset. Vaikka kevyt piharakennus ei tarvitsekaan samanlaisia perustuksia kuin asuinrakennus, niin ei sitä voi myöskään rakentaa suoraan nurmikon päälle. Usein kuitenkin betonilaatat, jotka asennetaan routimattoman kiviaineksen päälle, riittävät tekemään pohjasta tukevan. Jos piha routii, tarvitaan eristetty ja routasuojattu perustus.

Perustamistavan ratkaisee siis maaperän kantavuus. Kantavalla maaperällä riittää usein se, että poistetaan pintamaa ja sen tilalle vaihdetaan kantava kapillaarimurske, joka tiivistetään. Sen päälle sitten ne betonilaatat, jos kyse on kevyestä rakennelmasta.

Mikäli maaperä on pehmeää ja työn alla on vähänkään isompi rakennus, joudutaan joko kaivamaan syvemmälle tai käyttämään maaperään koneellisesti asennettavia teräs- tai betonipaaluja kantavuuden parantamiseksi. Kevyen terassin voi usein pystyttää ruuvipaalujen päälle.

Vähänkin järeämmälle rakennelmalle pitää tehdä kunnon perustukset eli sokkeli. Sokkeli toteutetaan useimmiten joko paikallaan valettuna valubetonisokkelina tai muurattavana harkkosokkelina. Harkkosokkeli tarvitsee myös usein valetun anturan, jotta perustukselle saavutetaan riittävä kantavuus.

Kun kivijalka on saatu valmiiksi, se täytetään oikeaan korkeuteen esimerkiksi hiekalla tai kapillaarimurskeella.

Sato omasta pihasta

Juuri nyt puutarhanhoito ratsastaa suosion huipulla. Moni, jolla on oma piha ja aikaa, saattoi kesän aikana hurauttaa haaveilemaan omasta kasvihuoneesta.

Valmiissa kasvihuonepaketeissa on valtava valikoima. Haarukka vaihtelee muutaman satasen maksavista, muutamana neliön kokoisista kasvihuoneista aina isoihin, jopa 30–40-neliöisiin lasiseinäisiin kesähuoneisiin saakka. Suurimmilla hintakin on sitten viisinumeroisin.

Pienen kasvihuoneen saa varsin todennäköisesti rakentaa vain toimenpideilmoituksella, mutta jos haluaa pidentää kasvuaikaa vaikkapa lämmittämällä ansaria kamiinan avulla, vaaditaan rakennuslupa. Kasvihuonetta ei myöskään saa rakentaa neljää metriä lähemmäs naapurin rajaa lupaa kysymättä.

Kasvihuoneen asukit tarvitsevat myös kastelua usein, joten ensi kesää ennakoiden kannattaa hankkia enemmän tai vähemmän automaattinen kastelujärjestelmä. Halvimpia ovat painovoimaiset – siis ei painevettä tarvitsevat – järjestelmät tai puutarhaletkuun kytkettävät, paristokäyttöisellä ajastimella toimivat järjestelmät.

Edullisimmin ja yksilöllisimmän kasvihuoneen saa rakentamalla sen itse esimerkiksi vanhoista ikkunoista ja lasioivista.

Sellaisen kanssa saa varautua vuosittaisiin, pieniin huoltotoimiin, mutta tunnelma ja vaikutelma on varmasti uniikki

Lähteet: rakentaja.fi, taloon.com, k-rauta.fi

Uusi rakentamislaki helpottaa pienten rakennelmien pystyttämistä

Maankäyttö- ja rakennuslakia on sorvattu uuteen uskoon jo pitkään. Edellinen hallitus saikin sen kertaalleen valmiiksi ja lain piti tulla voimaan jo tämän vuoden alusta, mutta sen voimaantuloa lykättiin vuodella.

Uuden lain tarkoitus on keventää hallinnollista taakkaa ja byrokraatia, selkeyttää valitusoikeutta ja täsmentää vastuukysymyksiä.

Tavallista omakotiasujaa kiinnostanee eniten se, että esimerkiksi pienehköiltä piharakennuksilta poistuu lupapakko. Edelleenkin asuinrakennuksen, muun suuren rakennuksen tai ison katoksen, maalämpökaivon tai vaikkapa suuren, valaistun maisnoslaitteen tai korkean tornin rakentamiseen vaaditaan lupa.

Kun laki tulee voimaan, voi ilman erillistä lupaprosessia rakentaa esimerkiksi alle 30-neliöisen ja alle 120 kuutiometriä sisältävän rakennuksen tai alle 50-neliöisen katoksen. Jos tilaan on suunniteltu kiinteä tulisija, tarvitaan näillä näkymin edelleen erillinen lupa.

On tietysti selvää, että jatkossakin kaiken rakentamisen on noudatettava kaavassa osoitettua rakennusoikeutta, rakentamismääräyksiä ja rakentamisen säädöksiä. Kaava-alueella saattaa hyvinkin olla esimerkiksi piharakennuksen sijoitteluun tai väriytykseen liittyviä määräyksiä, jotka on otettava huomioon. ■

Lähde: Ympäristöministeriö, rakentaja.fi

Teksti: Elina Salmi

Kodin turhat tavarat – kiertoon vai jäteasemalle?

Aika ajoin – ja viimeistään muuttaessa – tulee tarve hankkiutua eroon joistakin tavaroista. Mitä kaikkea voi kierrättää ja milloin oikea osoite on jäteasema?

Vuosien varrella kotiin kertyy kaikenlaista ylimääräistä ja itselle tarpeetonta tavaraa. Pursuilevan vaatekaapin lisäksi hyllyjä ja kaappeja saattavat täyttää lahjaksi saadut koriste-esineet ja ehkä perintönä saadut astiat ja seinätekstiilit. Sohvaakin on katseltu jo sen aikaa, että tekisi mieli vaihtaa.

Tavarasta pääsee onneksi aina eroon, mutta minne itselle tarpeettomat tavarat voi viedä?

Hyväkuntoiset käytetyt tekstiilit saa kiertoon helposti

Esimerkiksi lasten pieneksi jääneet luisimet, monot, sukset ja polkupyörät tekevät kauppansa melko varmasti, jos vain ovat ehjiä.

Suomen ympäristökeskus SYKE on selvittänyt vuonna 2022 Suomen uudelleenkäyttömääriä EU:n raportointia varten. Kysely lähetettiin alan toimijoille kuten

kirpputoreille, kierrätyskeskuksille, nettikaupoille ja rakennustarvikkeiden kierrättäjille. Selvityksen perusteella tekstiilit on kappaleissa mitattuna Suomen suurin uudelleenkäytettävä tuoteryhmä.

Vaatteiden kierrätys onkin varmaan jokaiselle tuttua ja tänä päivänä myös hyvin trendikästä. Esimerkiksi iso osa nuorisoa hankkii vaatteensa mieluummin käytetynä.

– Hyvä kriteeri kierrätettävälle vaateel-

le on sen kunto. Jos vaate on sellainen, että sillä on vielä käyttöikää, se on ehjä ja voit kuvitella itsekkin sitä käyttäväsi tai antavasi sen kaverille, niin silloin se kannattaa myydä tai lahjoittaa. Myyntipaikoista ei ole pulaa, sillä perinteisten kirppisten lisäksi netissä ja Facebookissa on paljon kirppiksiä, joilla tavara liikkuu hyvin, ohjeistaa ympäristökouluttaja **Liisa Malin** Pirkanmaan Jätehuollosta.

– Lahjoitusvaatetta ottavat vastaan

muun muassa hyväntekeväisyysjärjestöt, kuten SPR, Fida ja kierrätyskeskukset. Tietysti myös lahjoitettavien vaatteiden pitää olla puhtaita ja käyttökelpoisia.

Käyttökelpoiset kodintekstiilit kannattaa ensin yrittää hyödyntää kirppiksillä. Esimerkiksi ryijyille on taas kysyntää. Lakanat, pyyhkeet ja verhot lähtevät nopeasti eteenpäin vaikkapa Facebookin roska-lavaryhmien kautta, sillä moni etsii tarvitsemansa niiltä mieluummin kuin lähtee ostamaan kaupasta aivan uutta tavaraa.

Poistotekstiileistä tehdään uutta kangasta

Jos pöksyn puntti on päässyt rispaantumaan, hiha repsottaa ja rintamuksessa on vielä pesunkin jälkeen kastikkeen jättämä väritahra, niin se saattaa silti kelvata poistotekstiiliksi. Poistotekstiilit ovat muuten käyttökelvottomia vaatteita, jotka voidaan kuitutasolla käyttää uuden kankaan raakamateriaalina. Poistotekstiilien keräyspisteitä alkaa olla jo joka puolella maata.

Poistotekstiileihin voi lajitella paidat, housut, hameet ja takit. Kodintekstiileistä uuden kankaan materiaaleiksi soveltuvia ovat pyyhkeet, lakanat, verhot ja pöytäliinat. Tekstiilien pitää olla puhtaita, kuivia ja hajuttomia.

Likaiset, märät tai mummolan ullakolta löytyneet, haisevat vaatteet kuuluvat sekajätteeseen. Sinne kuuluvat myös käytöstä poistetut alusvaatteet, sukat, sukka-housut, laukut, vyöt ja kengät.

Jos hävitettävien listalla on vaikkapa mattoja, peittoja, tyynyjä tai pehmoleluja, kannattaa kysäistä paikalliselta eläinsuojeluyhdistykseltä, olisiko heillä niille käyttöä – usein on. Muussa tapauksessa nekin pitää laittaa sekajätteeseen.

Eivät vaatteet ja takit sekajätteessäkään ihan hukkaan mene. Meillä Suomessa lähes kaikki sekajäte päättyy jätevoimaloihin, joissa niistä tehdään kaukolämpöä ja sähköä.

Minne kuuluvat lasit ja lautaset, kipot ja kapot?

Käyttökelpoisten, mutta itselle tarpeettomien keittiötavaroiden kanssa ensimmäinen osoite on uudelleenkäyttö eli myynti kirppisten kautta tai lahjoittaminen hyväntekeväisyysjärjestöille. Teräskattilat ovat lähes ikuisia ja löytävät varmasti uuden kodin, mutta esimerkiksi teffon-pintaiset paistinpannut, joiden pinta on jo pahasti kulunut, eivät varmasti mene kaupaksi.

Miten sitten lasit, lautaset, aterimet, kipot ja kapot, pannut ja kasarit pitäisi kierrättää? Jos paistinpannussa on muovikahva, niin mihin jätteeseen se kuuluu?

– Esimerkiksi särkyneet juomalasit eivät kuulu lasinkeräykseen, vaikka lasia ovatkin. Vain lasipakkaukset saa laittaa lasipakkauskeräykseen. Juomalasit, uunivuokat ja vastaavat kuuluvat sekajätteeseen, sillä ne saattavat olla erityyppistä lasia kuin pakkaukset eikä niitä siksi voi hyödyntää yhdessä, toteaa Liisa Malin.

– Metalliesineiden kohdalla metallinkeräys on oikea paikka, jos tuotteesta yli puolet on metallia. Siten esimerkiksi aterimet, joissa on vaikka puu- tai muovikahvat, kuuluvat metallijätteeseen. Muovin kohdalla pätee sama sääntö:

vain pakkaukset kelpaavat muovipakkausten keräykseen. Lapsen kovia kokeen pulkan, lumilapion tai värjäytyneiden pakasterasioiden paikka on siis sekajätteessä.

Suurten huonekalujenkin kierrätykseen on kanavia

Isojen esineiden – sohvien, pöytien ja sänkyjen – kierrätykseen pätevät samat säännöt kuin muihinkin. Erona on vain se, että ne ovat hankalampia siirreltäviä. Jotkut hyväntekeväisyysjärjestöt ja kaupalliset kirpputorit noutavat siistit ja käyttökelpoiset huonekalut kotoasi joko ilmaiseksi tai pientä maksua vastaan. Kannattaa siis kääntyä ensin heidän puoleensa.

Hyvin kätevä myyntikanava on jo aiemmin mainittu nettialustat, kuten Facebookin roska-lava- ja muut vastaavat ryhmät. Esimerkiksi Ikea-kalusteilla on omat myyntifooruminsa, joissa tavara näyttäisi liikkuvan varsin vilkkaasti.

Myös tori.fi:ssä voi yrittää myydä itselle tarpeetonta huonekalua. Siellä tosin tarjontaa on aika paljon, joten jos sinulla on kiire päästä vaikka sohvasta eroon, niin se ei välttämättä ole paras mahdollinen paikka. Myyntiaika saattaa olla melko pitkä, sillä kyseisellä markkinapaikalla sohvia on ”annetaan”-osastollakin lähes päivittäin.

Moni karsastaa ajatusta käytetyn sohvahan hankkimisesta, koska viime aikoina on toistuvasti uutisoitu ludeongelmasta. Käytettyä runkopatjaa haluaa tuskin kukaan. On tietysti selvää, että myyjälläkin on vastuu, ja myyntiin saa laittaa vain puhtaaksi tietämänsä tavaraa.

Jos asia kuitenkin huolestuttaa, kannattaa sohvaostoksille suunnata ammatimaisiin kierrätyskeskuksiin tai esimerkiksi SPR:n kierrätysmyymälöihin, sillä niissä on ammattitaitoista henkilökuntaa, joka tarkastaa tavarat myös ötököiden varalta ennen myyntiin laittamista.

Isot esineet pitää viedä jäteasemalle

Käyttökelvottomat huonekalut, kokolattiamatot, keittiökalusteet ja vastaavat suurikokoiset tavarat ovat vastaanottomaksun mukaista sekajätettä. Niitä ei siis saa muina henkilöinä hylätä yleisen jätekeräyspisteen viereen, vaan ne pitää toimittaa paikalliselle jäteasemalle.

Huonekaluja ei myöskään saa polttaa kotipihassa, sillä pehmusteista ja muista käytetyistä materiaaleista saattaa muodostua vaarallisia savukaasuja.

Myös isot metalliesineet, kuten pyykin-kuivaustelineet ja metalliset huonekalut kuuluu viedä jäteasemalle.

Monilla paikkakunnilla kierrätyskeskukset ja -verstaat ottavat vastaan vanhoja polkupyöriä joko kunnostettaviksi tai varaosiksi. Jos siis nurkissa pyörii vanha fillari, kannattaa ensin tarjota sitä heille.

Paikalliselle jäteasemalle kuuluvat myös käytöstä poistetut, toimimattomat sähkölaitteet, kuten televisiot, tietokoneet, jääkaapit ja pienkoneet. Sähkölaiteromulle on jäteasemilla omat keräyspisteensä ja niitä otetaan vastaan pääsääntöisesti maksutta. Jos laitteissa on irrotettavia akkuja tai paristoja, pitää ne poistaa ennen kuin laite viedään keräyspisteeseen.

Vinkkejä myyntiin itsepalvelukirppiksellä

Pidä myyntipaikkasi siistinä. Käy parin päivän välein tarkistamassa, miltä pöytäsi näyttää. Siisti tarvittaessa ja vaihtelee järjestystä. Pelkästään tavaroiden paikkaa muuttamalla pöytäsi ilme muuttuu ja sillä voi olla suuri vaikutus myyntiin.

Älä ahda pöytää liian täyteen tavaraa. Asiakkaan näkökulmasta katsottuna on helpompaa ja miellyttävämpää tutkailla myyntipöydällä olevia tuotteita, mikäli niitä on maltillisesti eikä ylitsepursuavasti.

Kannattaa tuoda uusia tavaroita lisää menekin mukaan. Kun pöytäsi on siisti ja siellä on vaihtuvuutta, niin monet kirpparikävijät tulevat kyllä tarkastamaan pöytäsi tarjonnan myös muina päivinä.

Laita parhaat tuotteet parhaalle paikalle. Laita houkuttelevimman näköiset tavarat hyvin esille asiakkaan mielenkiinnon herättämiseksi. Kirjat, elokuvat ja cd-levyt kannattaa laittaa riviin pysyasentoon, selkäpuoli asiakkaaseen päin – etsintä on siten asiakkaalle helpompaa.

Laita tuotteet kotona hyvään myyntikuntoon ja hinnoittele ne valmiiksi jo kotona. Ole realistinen: käytetystä ei voi pyytää uuden hintaa. Jos tavara ei meinaa käydä kaupaksi, muuta hintaa.

Vie kirppikselle vain vaatteita, joita voisit kuvitella vielä itsekin pitäväsi tai antavasi vaikka kaverille. Rikkinäiset, likaiset ja ryppyiset vaatteet jäävät pöydällesi. Tosin jotkut ihmiset hakevat kirppiksiltä tuotteita, joita voivat tuunata tai korjata. Huomioi viat hinnoittelussa ja merkitse mahdollinen vika hintalappuun.

Kun käyt katsomassa pöytäsi, tarkista samalla, että hintalaput ovat pysyneet kiinni. Hintalaputtomia tuotteita ei nimittäin myydä. Varmista lappujen pysyminen vaikka hakaneuloilla.

Niiputa tavaroita eli tee tarjouksiasseja leluista, lehdistä ja sen selalaisista. Käytä aina läpinäkyviä kasseja.

Hyödynnä palvelupaketteja. Joillakin kirppiksillä on tarjota erilaisia palvelupaketteja. Se tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kirppisyritystä hinnoittelee tuotteesi, laittaa ne esille ja huolehtii pöydän siisteydestä. ■

Lähde: kirpputorihaku.fi

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ainaista mökkielämää?

Vapaa-ajan asunnon muuttaminen vakituiseksi asunnoksi vaatii poikkeamislupaa, toisin sanoen lupaa asunnon käyttötarkoituksen muutokseen, ja joissain tapauksissa niin kutsuttua suunnittelutarveratkaisua.

Tämä on ymmärrettävää, onhan kunnille kallista tuottaa esimerkiksi jäte- ja vesihuoltopalveluita syrjäisillekin haja-asutusalueille. Monet suositut mökkikunnat suhtautuvat asiaan kuitenkin myönteisesti. Mökkeilijöitä saatetaan jopa houkutella hyvillä datayhteyksillä, jotka mahdollistavat etätönn tekemisen.

Käyttötarkoituksen muutoksessa tarkastelun kohteena ovat muun muassa rakennuksen energiatehokkuus (lämmitysmuoto,

ilmanvaihto, eristys, lämmityksen hyötysuhde, varaavat tulisijat, ilmalämpöpumput ym.), vesihuolto ja jätevesijärjestelmä, asuinrakennuksen tilat (peseytyminen, ruuan valmistus, oleskelu) sekä huoneiden koko ja korkeus (esim. korkeus vähintään 2,4 m). Esimerkiksi peseytymistä ei siis voi hoitaa vain rantasau-
nassa.

Vaikka muutos on tuntuva, siitä on hyötyäkin: vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero voi olla pienempi kuin loma-asunnon. Lisätietoa kannattaa kysyä oman mökkikunnan rakennusvalvonnasta.

Lähteet: www.yle.fi, www.taloustaito.fi

Freepik

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä

facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Vallitseva
Ostoksesta

SIENIÄ Peritty

Auttaa?

Bakteeri

Estää kulun

Ennen kuntaa

Johdin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia ?

Toka-market

Hil-jaista

Oli naapurissa

Vihainen Virhe

Super

Oudot

Afri-kaa

Peso-sen kanssa

SPR antaa

Silmil-läkin

Kau-en-tua

Savo-tassa?

Jarkko Neva

Muut-taa

Idiootti!

Lui-nen

Huhti-kuisia

Super

Korjat-tavia

Mat-toja

AUTS! Jämy

Tietoa Ahkera

Vit-tava

Naru

Nau-hat

Revon-tulessa -juusto

Vehje

Ehty-mätön

Nuoria

Miehiä Hento

Ehkä Toivei-takin

Suus-sa

Tai-nola

Ranta-sila -kasvi

Aari-kin

Ehkä Toivei-takin

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Uudet tekstiilit, viihtyisämpi koti

Tekstiilisustamisen asiantuntija palveluksessasi.

VARAA AIKA:
050 381 3005 tai myymala@joensuunverhotalo.fi

Meiltä saat verhot, matot, tekstiilit ja ripustusjärjestelmät myös avaimet käteen periaatteella!

Tutustu myös verkkokauppaamme osoitteessa: joensuunverhotalo.fi

JOENSUUN VERHOTALO

Teollisuuskatu 15, 80100 Joensuu

Vaihdetaanko teillekin uusi Turner ovi?

Tilaa helppo ovenvaihto markkinajohtajalta!
Laadukkaat ja energiatehokkaat nosto- ja alumiiniovat jopa 10 vuoden takuulla.

Tarjouksena koodinäppäimistö kaupan päälle!

VARAA ILMAINEN MITTAKÄYNTI!

Meiltä myös
kerraston alumiiniset alaovet

Joel Kinnunen
044 5639 890
joel.kinnunen@turner.fi

Omakoti

MAINOSTAJA,
varaa näkyvyytesi
Omakotilehtiin
verkkokaupasta.

<https://mediapotentia.mediani.fi>

MEDIANI

LAATUMERKIT AGCO SUOMELTA

Paras hinta-laatusuhde – **AKU CS300-LH**

Lehtijouset

- Lava 300 x 150 cm
- Kantavuus 578 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Laitakorkeus 40 cm
- Tehty kestämään Pohjolan olosuhteita
- Säänkestävä sähköjärjestelmä
- Upposinkitty runko

TARJOUS! 2290 €
Norm. 2791 €

Takuu 2 vuotta!

Jämäkkä, hinnat alkaen AKU BE600-R

Upposinkitty

TARJOUS! 995 €
Norm. 1195 €

Kulutasot kaupan päälle! Etusi yli 350 €

- Kokonaispaino 825 kg
- Kantavuus 688 kg
- Pituus 455 cm

Varmatoiminen saksalainen Endress-generaattori

- Helppokäyttöinen
- Helppo huoltaa
- Energiatehokas

Alkaen 1390 €

AGCO SUOMI OY
Lylykoskentie 8, Joensuu, arkisin 8–16.30
Pekka Jolkkonen, 040 531 4759
Olli Huurinainen, 0400 950 205

Blazecut T-sarja sammutusjärjestelmä

- Helppo asentaa
- Pitkä käyttöikä (5–10 v.)
- Käyttökohteet esim. veneet, sähkökeskukset

Alkaen 155 €

MEILTÄ JAPA-KLAPIKONEET

Paljon malleja. Vaikkapa kuvan JAPA 315 Road.

Kysy tarjous!

Hinnat 31.8.2024 asti tai niin kauan kuin tavaraa riittää.
Sis. alv 24 %.

Kaikkea rakentajan ja remontoijan tarpeisiin

Tervetuloa
tutustumaan uuteen
Laattapiste Shop-
in-shop myymälän
valikoimiin!

Meiltä löydät myös kattavat yritys- ja rakentajapalvelut

Rakentajapalvelu

Iiro Nuuttila
010 762 2219
iiro.nuuttila@sok.fi

Jari Turunen
010 762 2226
jari.turunen@sok.fi

Yritysmyynti

Mika Mertanen
010 762 2236
mika.mertanen@sok.fi

Santtu Vaittinen
010 762 2237
santtu.vaittinen@sok.fi

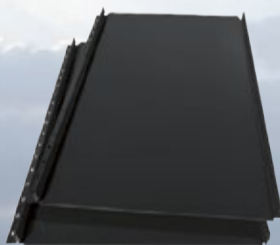

MEILTÄ
SAAT
BONUSTA
s-kanava.fi

Prisma Rauta Joensuu
Avoinna: ma-pe 07-22, la 08-22, su 9-22
www.prisma.fi

Tilaa kattopaketti suoraan kattopeltitehtaaltaamme kestopelti.fi

UUSI KESTO-lukkosauma

- Mallisuojattu vesiura
- Helppo asentaa
- **Uutta** - sauman sulkija
- **Uutta** - tuplattu pontin reuna

KESTO-tiilikuviot

- Leikattu 3D-leikkausmenetelmällä
- Kaksoisvesiura
- Profiili jäykisteillä

**Kaikki peltituotteet ja tarvikkeet osoitteesta
kattovaruste.fi - vuorokauden ympäri!**

**Kattosillat - Seinätikkaat - Kattotikkaat
Sadevesijärjestelmät - Lumiesteet**

**Peltikattojen ja kattoturva-
tuotteiden asennukset takuutyönä**

Kestopelti

KESTOPELTI-TUOTTEET VALMISTAA:

JOENSUUN KOURUTUOTE OY

Helatie 5, 80100 Joensuu | Puh. 0207 281 600
www.kestopelti.fi

**Puh. 0207 281 600
myynti@kestopelti.fi**